

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ**Διορθωτικό στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας**

(Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C 28 της 1ης Φεβρουαρίου 2000)

(2000/C 232/10)

1. Κοινό διορθωτικό για όλες τις γλώσσες

Μετά τη δημοσίευση των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας, η Επιτροπή αντελήφθη ότι οι μεταβατικές διατάξεις που παρατίθενται στο σημείο 23.3 πιθανώς να είναι ασαφείς και ότι υφίστανται διαφορές μεταξύ των εκδόσεων του εγγράφου στις διάφορες γλώσσες. Προκειμένου να αποσαφηνίσει την αρχική πρόθεση των κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή απεφάσισε να αντικαταστήσει το περιεχόμενο του σημείου 23.3 από το ακόλουθο κείμενο:

«23.3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΝΕΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές από 1ης Ιανουαρίου 2000, στις νέες κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων και στις κοινοποιήσεις που εκκρεμούν την εν λόγω ημερομηνία.

Οι παράνομες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 θα κρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν τη στιγμή κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.»

Επιπλέον, στο σημείο 22, παρεμβάλλονται οι λέξεις: «Με την επιφύλαξη του σημείου 23.3» πριν από τη φράση: «τα ακόλουθα κείμενα καταργούνται και αντικαθίστανται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και τα κατάλληλα μέτρα».

2. Διορθωτικό στην ελληνική γλώσσα στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας

Στη σελίδα 5, υποσημείωση 11:

αντί: «ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2»

διάβαζε: «ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2»

Στη σελίδα 7, υποσημείωση 16:

αντί: «ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2»

διάβαζε: «ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2»

- Αναδημοσιεύεται εδώ το πλήρες κείμενο προς πιστοποίηση της ταύτισής του με όλες τις υπόλοιπες γλωσσικές εκδόσεις.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

(2000/C 28/02)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Η διατήρηση ενός συστήματος ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού αποτελεί μία από τις βασικές αρχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η κοινοτική πολιτική σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις επιδιώκει να εξασφαλίσει τον ελεύθερο ανταγωνισμό, την αποτελεσματική κατανομή των πόρων και την ενότητα της κοινοτικής αγοράς, τηρώντας ταυτόχρονα τις διεθνείς υποχρεώσεις μας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επαγρυπνούσε πάντοτε στον τομέα αυτό.

1.2. Το άρθρο 33 της συνθήκης καθορίζει τους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής. Κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και των ειδικών μεθόδων για την εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γεωργικής δραστηριότητας, που απορρέει από την ειδική δομή της γεωργίας και από τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών, η ανάγκη βαθμιαίας εφαρμογής των κατάλληλων προσαρμογών και το γεγονός ότι η γεωργία αποτελεί ένα τομέα στενά συνδεδεμένο με το σύνολο της οικονομίας.

1.3. Έπεται ότι η προσφυγή σε κρατικές ενισχύσεις δικαιολογείται μόνον εάν συνάδει προς τους στόχους της πολιτικής αυτής. Επιπλέον, οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει να τηρούν τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας, οι οποίες στην περίπτωση της γεωργίας καθορίζονται ιδίως στη συμφωνία του ΠΟΕ για τη γεωργία. Κατά τη συμφωνία αυτή, οι εν λόγω ενισχύσεις κοινοποιούνται και κατατάσσονται ανάλογα με το καθεστώς της ενίσχυσης από την άποψη της δυνατότητάς της να προκαλέσει στρεβλώσεις του εμπορίου.

1.4. Μέχρι τούδε, ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στον γεωργικό τομέα βασιζόταν σε ένα πλήθος διαφορετικών νομικών κειμένων, όπως κανονισμούς, οδηγίες ή αποφάσεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ειδικά ρυθμιστικά πλαίσια για τις κρατικές ενισχύσεις που εκάλυπταν ορισμένα είδη ενισχύσεων, καθώς και μια ευρεία συλλογή πρακτικής της Επιτροπής, η οποία έχει κατά καιρούς αναπτυχθεί σε διάφορα έγγραφα εργασίας της Επιτροπής, αλλά δεν έχει δημοσιευθεί επίσημα.

1.5. Μετά την έγκριση της δέσμης μέτρων του «Προγράμματος δράσης 2000», το Συμβούλιο χάραξε μια νέα πολιτική για την αγροτική ανάπτυξη, η οποία επιδιώκει να δημιουργήσει ένα συνεκτικό και βιώσιμο πλαίσιο για το μέλλον των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης⁽¹⁾. Με την πολιτική αυτή θα συμπληρωθούν οι μεταρρυθμίσεις που εισάγονται προοδευτικά στους τομείς των αγορών, με την προώθηση

ενός ανταγωνιστικού, πολυλειτουργικού γεωργικού τομέα στο πλαίσιο μιας περιεκτικής, ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη. Πράγματι, η αγροτική ανάπτυξη θα καταστεί ο δεύτερος πυλώνας της ΚΓΠ. Η νέα πολιτική αναγνωρίζει ρητά ότι η γεωργία διαδραματίζει περισσότερους ρόλους, συμπεριλαμβανομένης της διαφύλαξης του περιβάλλοντος, των παραδοσιακών τοπίων και της ευρύτερης αγροτικής κληρονομιάς, ενώ δίνει έμφαση στη δημιουργία εναλλακτικών πηγών εισοδήματος ως αναπόσπαστο τμήμα της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Συνεπεία αυτής της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας, το Συμβούλιο αντικατέστησε ορισμένα ισχύοντα νομικά κείμενα που διέπουν τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης στον γεωργικό τομέα, είτε από την Κοινότητα είτε από μόνα τα κράτη μέλη, με ένα και μόνο κανονισμό για την αγροτική ανάπτυξη. Τα άρθρα 51 και 52 του κανονισμού περιέχουν ειδικές διατάξεις για τις κρατικές ενισχύσεις, ενώ το άρθρο 37 προβλέπει ότι η στήριξη για μέτρα αγροτικής ανάπτυξης πρέπει να έχει συνοχή με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές και τα μέτρα που υλοποιούνται στο πλαίσιο αυτών.

1.6. Επειδή οι οικονομικές επιπτώσεις μιας ενίσχυσης δεν διαφέρουν, όταν αυτή συγχρηματοδοτείται από την Κοινότητα ή όταν χρηματοδοτείται μόνο από ένα κράτος μέλος, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι ουσιαστικής σημασίας να εξασφαλιστεί η συνέπεια και η συνεκτικότητα μεταξύ της πολιτικής που εφαρμόζει σχετικά με τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων και της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της Κοινότητας. Η Επιτροπή επομένως κρίνει αναγκαίο να αναθεωρήσει τη γενικότερη πολιτική της για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα, ώστε να ληφθούν υπόψη οι τελευταίες νομοθετικές εξελίξεις. Η αναθεώρηση αυτή θα οδηγήσει επίσης σε απλούστευση των σημερινών κανόνων και σε μεγαλύτερη διαφάνεια, διευκολύνοντας έτσι το έργο των αρμοδίων αρχών κατά την προετοιμασία των κοινοποιήσεων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων προς την Επιτροπή και δίνοντας στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εγκρίνει τα εν λόγω καθεστώτα σε συντομότερο διάστημα και με αποτελεσματικότερο τρόπο.

1.7. Με στόχο να παράσχει ένα σταθερό ρυθμιστικό πλαίσιο για την προετοιμασία και εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, η Επιτροπή προτίθεται να εφαρμόσει τις κατευθυντήριες γραμμές που αναπτύσσονται παρακάτω καθόλη τη διάρκεια της επόμενης περιόδου προγραμματισμού, η οποία καλύπτει την περίοδο 2000 έως 2006. Επομένως, θα προτείνει αλλαγές στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, μόνον όταν είναι σαφώς αναγκαίες, για να ληφθούν υπόψη απρόβλεπτες εξελίξεις ή μεταβολές των οικονομικών περιστάσεων.

1.8. Η γνώμη της ομάδας εργασίας για τους όρους ανταγωνισμού στη γεωργία ζητήθηκε σχετικά με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές κατά τις συνεδριάσεις της των 7-8 Σεπτεμβρίου 1999 και 26-27 Οκτωβρίου 1999.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80), στο εξής καλούμενος «ο κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη».

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

2.1. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε όλες τις κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων ενίσχυσης που χρηματοδοτούνται από φόρους υπέρ τρίτων, οι οποίες χορηγούνται σε σχέση με δραστηριότητες συναφείς με την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος I της συνθήκης. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν εφαρμόζονται:

- στις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας ⁽²⁾,
- στις ενισχύσεις για τον τομέα της δασοκομίας, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για τη δάσωση γεωργικής γης, για τις οποίες θα εκδοθούν χωριστές κατευθυντήριες γραμμές.

2.2. Για την εφαρμογή αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών, με τον όρο «γεωργικό προϊόν» νοούνται τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος I της συνθήκης, τα προϊόντα που εμπίπτουν στους κωδικούς ΣΟ 4502, 4503 και 4504 (προϊόντα φελλού) και τα προϊόντα που χρησιμεύουν για απομίμηση ή υποκατάσταση του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων ⁽³⁾, εξαιρουμένων των προϊόντων εκείνων που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3759/92 του Συμβουλίου, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα των αλιευόμενων προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας ⁽⁴⁾.

2.3. Για την εφαρμογή αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών, ως μεταποίηση γεωργικού προϊόντος νοείται μια επέμβαση σε ένα γεωργικό προϊόν, στις περιπτώσεις που το προϊόν το οποίο προκύπτει από την επέμβαση παραμένει γεωργικό προϊόν, π.χ. η εξαγωγή χυμού από φρούτα ή η σφαγή ζώων για την παραγωγή κρέατος. Η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I σε προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα I επομένως δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των παρούσων κατευθυντηρίων γραμμών.

⁽²⁾ Οι κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας εξετάζονται στο πλαίσιο των κατευθυντηρίων γραμμών για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ C 100 της 27.3.1997, σ. 12) και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2468/98 του Συμβουλίου για τον καθορισμό των κριτηρίων και όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους (ΕΕ L 312 της 20.11.1998, σ. 19).

⁽³⁾ Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, ως προϊόντα απομίμησης ή υποκατάστασης του γάλακτος ή/και των γαλακτοκομικών προϊόντων νοούνται τα προϊόντα, τα οποία θα μπορούσαν να συγχέονται με το γάλα ή/και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, αλλά των οποίων η σύνθεση διαφέρει από τα προϊόντα αυτά κατά το ότι περιέχουν λιπαρά ή/και πρωτεΐνες μη προερχόμενες από γάλα, σε πρόσμιξη ή όχι πρωτεϊνών που έχουν παραχθεί από γάλα [«Προϊόντα άλλα από τα προϊόντα γάλακτος», όπως αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1898/87 του Συμβουλίου, για την προστασία της ονομασίας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων κατά τη διάθεσή τους στο εμπόριο (ΕΕ L 182 της 3.7.1987, σ. 36)].

⁽⁴⁾ ΕΕ L 388 της 31.12.1992, σ. 1.

3. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

3.1. Το άρθρο 36 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει ότι οι διατάξεις της συνθήκης για τον ανταγωνισμό εφαρμόζονται στην παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων μόνο κατά το μέτρο που ορίζεται από το Συμβούλιο. Αντίθετα από άλλους τομείς, επομένως, η εξουσία της Επιτροπής να ελέγχει και να επιβλέπει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στον γεωργικό τομέα δεν απορρέει ευθέως από τη συνθήκη, αλλά από τη νομοθεσία που εκδίδει το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 37 της συνθήκης και υπόκειται στους περιορισμούς που ενδεχομένως έχουν τεθεί από το Συμβούλιο. Στην πράξη, εντούτοις, όλοι οι κανονισμοί για τη δημιουργία κοινών οργανώσεων αγοράς προβλέπουν την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που περιέχονται στα άρθρα 87 έως 89 της συνθήκης στα αντίστοιχα προϊόντα. Επιπλέον, το άρθρο 51 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη προβλέπει ρητά ότι τα άρθρα 87 έως 89 εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης. Έπεται λοιπόν ότι, με την επιφύλαξη των ειδικών περιορισμών ή παρεκκλίσεων που ενδεχομένως έχουν τεθεί με τους σχετικούς κανονισμούς, οι διατάξεις της συνθήκης εφαρμόζονται πλήρως στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στον γεωργικό τομέα, με εξαίρεση τις ενισχύσεις εκείνες οι οποίες αφορούν ειδικά τον περιορισμένο αριθμό προϊόντων που δεν καλύπτονται από κοινή οργάνωση αγοράς (βλέπε παρακάτω σημείο 3.8).

3.2. Αν και τα άρθρα 87 έως 89 εφαρμόζονται πλήρως στους τομείς που καλύπτονται από τις κοινές οργανώσεις αγοράς, εντούτοις η εφαρμογή τους εξακολουθεί να εξαρτάται από τις διατάξεις που θεσπίζονται με τους σχετικούς κανονισμούς. Με άλλους λόγους, η προσφυγή εκ μέρους ενός κράτους μέλους στις διατάξεις των άρθρων 87 έως 89 δεν μπορεί να έχει προτεραιότητα έναντι των διατάξεων του κανονισμού για την οργάνωση του τομέα αυτού της αγοράς ⁽⁵⁾. Έπεται ότι σε καμία περίπτωση δεν μπορεί η Επιτροπή να εγκρίνει ενίσχυση, η οποία δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις που διέπουν μια κοινή οργάνωση αγοράς ή η οποία θα παρακώλυε την ομαλή λειτουργία της κοινής οργάνωσης.

3.3. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται σε κάθε μέτρο ενίσχυσης, με οποιαδήποτε μορφή, το οποίο εμπίπτει στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τονισθεί ότι η Επιτροπή υποστηρίζει σταθερά την άποψη ότι, λόγω της ύπαρξης της κοινής γεωργικής πολιτικής, κάθε ενίσχυση στον γεωργικό τομέα, οσοδήποτε μικρή, προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, πρέπει να θεωρείται ότι έχει τη δυνατότητα να απειλήσει με νόθευση του ανταγωνισμού και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Για το λόγο αυτό, ο καλούμενος «κανόνας de minimis» ⁽⁶⁾ δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για δαπάνες συναφείς με τη γεωργία.

⁽⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-177/78 Pigs και Bacon Commission v. McCarren, Συλλογή 1979, σ. 2161.

⁽⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis (ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 6).

3.4. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των τυχόν ειδικών παρεκκλίσεων που ενδεχομένως προβλέπονται από τις συνθήκες ή την κοινοτική νομοθεσία.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί τα μέτρα ενίσχυσης που δεν καλύπτονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που εκτίθενται στα άρθρα 87 έως 89 της συνθήκης, καθώς και την κοινή γεωργική πολιτική και την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της Κοινότητας.

3.5. Για να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, ένα μέτρο ενίσχυσης πρέπει να περιέχει κάποιο στοιχείο κινήτρου ή να απαιτεί κάποιο αντάλλαγμα εκ μέρους του δικαιούχου. Πλην εξαιρέσεων που προβλέπονται ρητά από την κοινοτική νομοθεσία ή τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, τα μονομερή μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των παραγωγών, αλλά που δεν συμβάλλουν κατά κανένα τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα, και ειδικότερα οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά με βάση την τιμή, την ποσότητα, την μονάδα παραγωγής ή την μονάδα μέσων παραγωγής θεωρείται ότι συνιστούν ενισχύσεις λειτουργίας, οι οποίες δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Επιπλέον, από την ίδια τη φύση τους, οι ενισχύσεις αυτές ενδέχεται επίσης να παρακωλύσουν τη λειτουργία των μηχανισμών των κοινών οργανώσεων αγοράς.

3.6. Για τον ίδιο λόγο, μια ενίσχυση που χορηγείται αναδρομικά για δραστηριότητες που έχουν ήδη αναληφθεί από τον δικαιούχο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιέχει το αναγκαίο στοιχείο κινήτρου και πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά ενίσχυση λειτουργίας, η οποία αποσκοπεί απλώς στην ανακούφιση του δικαιούχου από ένα χρηματοοικονομικό βάρος. Επομένως, και εκτός της περιπτώσεως των καθεστώτων ενισχύσεων που έχουν χαρακτηριστικά αποζημιώσεως, όλα τα καθεστώτα ενισχύσεων πρέπει να προβλέπουν ότι δεν μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για εργασίες που έχουν αρχίσει ή για δραστηριότητες που έχουν αναληφθεί πριν υποβληθεί δεόντως αίτηση στην αρμόδια αρχή για τη χορήγηση ενίσχυσης.

3.7. Επειδή κατά την αξιολόγηση ενισχύσεων που προορίζονται να ευνοήσουν τις πτωχότερες περιφέρειες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικότερες συνθήκες της γεωργικής παραγωγής, οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽⁷⁾ δεν εφαρμόζονται στον γεωργικό τομέα. Όπου έχουν σημασία για τον γεωργικό τομέα, τα ζητήματα περιφερειακής πολιτικής έχουν ενσωματωθεί στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Ομοίως, λόγω της ιδιαίτερης διάρθρωσης των γεωργικών επιχειρήσεων, το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ⁽⁸⁾ δεν εφαρμόζεται στον γεωργικό τομέα.

3.8. Όπως σημειώνεται στο σημείο 3.1, ορισμένα είδη γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I δεν έχουν ακόμη

υπαχθεί σε κοινή οργάνωση αγοράς, και συγκεκριμένα τα γεωμήλα πλην των γεωμήλων για παραγωγή αμύλου, το κρέας αλόγου, το μέλι, ο καφές, η αλκοόλη γεωργικής προέλευσης και το ξύδι που παράγεται από αλκοόλη και ο φελλός. Ελλείψει κοινής οργάνωσης αγοράς, οι διατάξεις του άρθρου 4 του κανονισμού αριθ. 26 του Συμβουλίου ⁽⁹⁾, της 4ης Απριλίου 1962, εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν ειδικά τα προϊόντα αυτά. Το άρθρο 4 προβλέπει ότι μόνο οι διατάξεις του άρθρου 88 παράγραφος 1 και η πρώτη πρόταση της παραγράφου 3 του άρθρου 88 εφαρμόζονται στις εν λόγω ενισχύσεις. Επομένως, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή εγκαίρως, ώστε να της δίνουν τη δυνατότητα να υποβάλλει τις παρατηρήσεις της για κάθε σχέδιο χορήγησης ή τροποποίησης ενισχύσεων. Από την πλευρά της, η Επιτροπή δεν μπορεί να αντιταχθεί στη χορήγηση των ενισχύσεων αυτών, αν και μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις. Κατά την αξιολόγηση των εν λόγω ενισχύσεων, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη την απουσία κοινής οργάνωσης αγοράς σε κοινοτικό επίπεδο. Έτσι, με την προϋπόθεση ότι τα εθνικά καθεστώτα ενισχύσεων έχουν αποτελέσματα ανάλογα με τα μέτρα που εφαρμόζονται σε κοινοτικό επίπεδο για τη στήριξη των εισοδημάτων των παραγωγών σε άλλους τομείς και ότι επιδιώκουν σκοπούς παρόμοιους με τους σκοπούς των κοινών οργανώσεων αγοράς, η Επιτροπή δεν θα διατυπώνει παρατηρήσεις, ακόμη και αν τα συγκεκριμένα μέτρα αποτελούν ενισχύσεις λειτουργίας, οι οποίες κανονικά απαγορεύονται.

3.9. Το άρθρο 6 της συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι «οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη». Οι δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 καλύπτουν τόσο τη γεωργική πολιτική όσο και την πολιτική ανταγωνισμού. Συνεπώς, στις μελλοντικές κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα περιβαλλοντικά ζητήματα, ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες τα καθεστώτα ενισχύσεων δεν σχετίζονται ειδικά με περιβαλλοντικά ζητήματα. Παραδείγματος χάρι, στην περίπτωση ενός καθεστώτος ενισχύσεων για επενδύσεις οι οποίες αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγής και οι οποίες συνεπάγονται αυξημένη χρήση σπανίων πόρων ή αύξηση της ρύπανσης, θα είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι το καθεστώς αυτό δεν θα συνεπάγεται παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος ούτε θα προκαλεί με άλλο τρόπο βλάβη στο περιβάλλον. Όλες οι κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει στο μέλλον να περιλαμβάνουν εκτίμηση των αναμενόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ενισχυόμενης δραστηριότητας. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτό θα σημαίνει απλώς και μόνο μια επιβεβαίωση ότι δεν αναμένεται να υπάρξουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

3.10. Εκτός αντίθετης μνείας, όλα τα ποσοστά ενίσχυσης στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εκφράζονται ως το συνολικό ποσό στήριξης, εκφραζόμενο ως ποσοστό επί τοις εκατό του μεγέθους των επιλέξιμων εξόδων (ακαθάριστα ισοδύναμα επιχορήγησης).

⁽⁷⁾ ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 213 της 23.7.1996, σ. 4.

⁽⁹⁾ ΕΕ 30 της 20.4.1962, σ. 993/62.

4. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

και την καλή διαβίωση των ζώων, θα μπορεί να χορηγείται ενίσχυση για την επίτευξη αυτών των νέων προτύπων ⁽¹²⁾.

4.1. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

4.1.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

4.1.1.1. Για να διευκολυνθεί η γενική ανάπτυξη του γεωργικού τομέα, οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις πρέπει να συμβάλλουν στη βελτίωση των γεωργικών εισοδημάτων και των συνθηκών ζωής, εργασίας ή παραγωγής. Η επένδυση θα πρέπει να επιδιώκει έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους στόχους: τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση και αναδιάρθρωση της παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας, τη διαφύλαξη και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, των συνθηκών υγιεινής και του επιπέδου καλής διαβίωσης των ζώων ή την προώθηση της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων της εκμετάλλευσης. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που δεν επιδιώκουν κάποιον από τους στόχους αυτούς, ιδίως οι ενισχύσεις για απλές επενδύσεις αντικατάστασης, οι οποίες με κανένα τρόπο δεν βελτιώνουν τις συνθήκες γεωργικής παραγωγής, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι διευκολύνουν την ανάπτυξη του τομέα και επομένως δεν εμπίπτουν στην παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

4.1.1.2. Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο σημείο 4.1.2 κατωτέρω, το μέγιστο ποσοστό δημόσιας στήριξης, εκφραζόμενο ως μέγιστος επιλέξιμος επένδυσης, περιορίζεται σε ανώτατο όριο 40 % ή 50 % στις μειονεκτικές περιοχές, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 17 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη ⁽¹⁰⁾. Εντούτοις, στην περίπτωση επενδύσεων που πραγματοποιούνται από νέους γεωργούς εντός πενταετίας από την εγκατάστασή τους, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης αυξάνεται σε 45 % ή 55 % στις μειονεκτικές περιοχές.

4.1.1.3. Ενίσχυση για επενδύσεις μπορεί να χορηγείται μόνο σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, η οικονομική βιωσιμότητα των οποίων μπορεί να αποδειχθεί μετά από αξιολόγηση των προοπτικών της εκμετάλλευσης ⁽¹¹⁾ και στις οποίες ο γεωργός διαθέτει επαρκή επαγγελματική ικανότητα. Η εκμετάλλευση πρέπει να πληροί τα ελάχιστα κοινοτικά πρότυπα σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων. Εντούτοις, όταν οι επενδύσεις γίνονται με σκοπό τη συμμόρφωση με τα νέα θεσπιζόμενα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά το περιβάλλον, την υγιεινή

4.1.1.4. Δεν χορηγείται ενίσχυση για επενδύσεις που έχουν ως στόχο την αύξηση της παραγωγής προϊόντων, τα οποία δεν μπορούν να βρουν κανονικές διεξόδους στην αγορά. Η ύπαρξη κανονικών διεξόδων στην αγορά θα πρέπει να εκτιμάται στο κατάλληλο επίπεδο, από την άποψη των σχετικών προϊόντων, του τύπου των επενδύσεων, και των υπαρχουσών και αναμενόμενων ικανοτήτων παραγωγής. Λαμβάνονται υπόψη οι τυχόν περιορισμοί της παραγωγής ή τα όρια της κοινοτικής στήριξης στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς. Εάν, στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης αγοράς, υφίστανται περιορισμοί της παραγωγής ή όρια της κοινοτικής στήριξης σε επίπεδο μεμονωμένων γεωργών, εκμεταλλεύσεων ή μεταποιητικών μονάδων, δεν επιτρέπεται να χορηγείται ενίσχυση για επενδύσεις, οι οποίες θα οδηγούσαν σε αύξηση της παραγωγής πέραν των εν λόγω περιορισμών ή ορίων.

4.1.1.5. Οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να περιλαμβάνουν:

- την ανέγερση ή απόκτηση ή βελτίωση ακινήτων,
- νέα μηχανήματα και εξοπλισμό ⁽¹³⁾, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών,
- γενικά έξοδα, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών, σε ποσοστό μέχρι 12 % των δαπανών που προαναφέρθηκαν,

⁽¹²⁾ Στην περίπτωση αυτή, θα λαμβάνεται υπόψη κάθε χρονικό διάστημα το οποίο θα έχει προβλεφθεί σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1750/1999 της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) (ΕΕ L 214 της 13.8.1999, σ. 31, στο εξής αναφερόμενου ως «ο κανονισμός εφαρμογής»).

⁽¹³⁾ Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν πληρούνται ταυτόχρονα ή το έργο ή επιβάλλεται από έκτακτες περιστάσεις (δεν υπάρχει πιστοποίηση την ακριβή προέλευση του εξοπλισμού και βεβαιώνει ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν έχει ήδη λάβει εθνική ή κοινοτική ενίσχυση· η αγορά του εξοπλισμού αποτελεί ιδιαίτερο πλεονέκτημα για το πρόγραμμα ή το έργο ή επιβάλλεται από έκτακτες περιστάσεις (δεν υπάρχει διαθέσιμος νέος εξοπλισμός στις απαιτούμενες προθεσμίες, ώστε απειλείται η καλή υλοποίηση του έργου)· μειώνεται το κόστος (και κατά συνέπεια το ποσό της ενίσχυσης) σε σχέση με το κόστος του ίδιου εξοπλισμού σε καινούργια κατάσταση, ενώ διατηρείται ταυτόχρονα καλή σχέση κόστους/οφέλους· τα τεχνικά ή/και τεχνολογικά χαρακτηριστικά του μεταχειρισμένου εξοπλισμού που αγοράζεται πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του έργου.

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη, άρθρο 51 παράγραφος 2.

⁽¹¹⁾ Ενίσχυση σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες δεν επιτρέπεται να χορηγείται, εκτός εάν η εν λόγω ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2).

— αγορά γης, συμπεριλαμβανομένων των νομίμων μοιρών, φόρων και δαπανών μεταγραφής.

4.1.1.6. Δεν επιτρέπεται να χορηγούνται ενισχύσεις για την αγορά δικαιωμάτων παραγωγής, παρά μόνο σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις της αντίστοιχης κοινής οργάνωσης αγοράς και με τις αρχές που αναφέρονται στα άρθρα 87 έως 89 της συνθήκης.

4.1.1.7. Όσον αφορά την αγορά ζώων, μόνον η πρώτη αγορά ζώων και οι επενδύσεις με σκοπό τη βελτίωση της γενετικής ποιότητας του ζωικού κεφαλαίου μέσω της αγοράς ζώων αναπαραγωγής υψηλής ποιότητας (αρσενικών ή θηλυκών), τα οποία είναι εγγεγραμμένα σε γενεαλογικά μητρώα ή ισοδύναμα βιβλία, είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει της παρούσας ενότητας⁽¹⁴⁾.

4.1.1.8. Οι ανώτατες επιλέξιμες προς στήριξη δαπάνες δεν πρέπει να υπερβαίνουν το όριο για το σύνολο των επιλέξιμων προς στήριξη επενδύσεων που έχει καθοριστεί από το κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη.

4.1.1.9. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει επίσης αναλογικά τους κανόνες της παρούσας ενότητας στις επενδύσεις σε πρωτογενή γεωργική παραγωγή, οι οποίες δεν πραγματοποιούνται από γεωργούς, παραδείγματος χάρι, όταν ο εξοπλισμός αγοράζεται από ομάδα παραγωγών για κοινή χρήση.

4.1.2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

4.1.2.1. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, τα μέγιστα ποσοστά ενισχύσεων που αναφέρονται στο σημείο 4.1.1.2 δεν εφαρμόζονται σε ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν:

— επενδύσεις που αναλαμβάνονται κατά κύριο λόγο για το δημόσιο συμφέρον σχετικά με τη διατήρηση παραδοσιακών τοπίων που έχουν διαμορφωθεί από γεωργικές και δασοκομικές δραστηριότητες ή τη μεταφορά αγροτικών κτιρίων,

— την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος,

— τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής στις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις και την καλή διαβίωση των ζώων.

Για την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου των ενισχύσεων αυτών με τα άρθρα 87 έως 89 της συνθήκης, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις ακόλουθες αρχές.

4.1.2.2. Διατήρηση των παραδοσιακών χρήσεων γης (τοπίων)

Οι ενισχύσεις για την προώθηση της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς αναφέρονται ρητά στο άρθρο 87

παράγραφος 3 στοιχείο δ) της συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή επομένως αντιμετωπίζει ευνοϊκά ενισχύσεις αυτού του είδους.

Όσον αφορά τις επενδύσεις ή τον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό που αποβλέπουν στη διατήρηση μη παραγωγικών στοιχείων της κληρονομιάς που βρίσκονται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, όπως αρχαιολογικά ή ιστορικά στοιχεία, η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων σε ποσοστό μέχρι 100 % των πραγματικών δαπανών. Οι δαπάνες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν εύλογη αποζημίωση για την εργασία που εκτελεί ο ίδιος ο γεωργός ή οι εργάτες του.

Όσον αφορά τις επενδύσεις ή τον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό που αποβλέπουν στη διατήρηση στοιχείων κληρονομιάς σε παραγωγικά στοιχεία του ενεργητικού εκμεταλλεύσεων, όπως είναι τα αγροτικά κτίρια, με την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν συνεπάγεται αύξηση της παραγωγικής ικανότητας του αγροκτήματος, η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων σε ποσοστό μέχρι 60 % κατ' ανώτατο όριο των επιλέξιμων δαπανών ή 75 % στις μειονεκτικές περιοχές.

Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει αύξηση της παραγωγικής ικανότητας και σε άλλες περιπτώσεις κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου κράτους μέλους, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τα συνήθη ποσοστά ενίσχυσης που αναφέρονται στο σημείο 4.1.1.2. όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση των σχετικών εργασιών με τη χρήση των συνήθων σύγχρονων υλικών. Επιπλέον, εντούτοις, η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση συμπληρωματικών ενισχύσεων, σε ποσοστό μέχρι 100 % για την κάλυψη του πρόσθετου κόστους που οφείλεται στη χρήση παραδοσιακών υλικών, αναγκαίων για τη διατήρηση των στοιχείων κληρονομιάς του κτιρίου.

4.1.2.3. Μεταφορά αγροτικών κτιρίων προς το δημόσιο συμφέρον

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους μπορεί να καταστεί αναγκαία η μεταφορά αγροτικών κτιρίων για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Στις περιπτώσεις που η ανάγκη μεταφοράς προκύπτει από απαλλοτρίωση, η οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους, συνεπάγεται δικαίωμα αποζημίωσης, η πληρωμή αυτής της αποζημίωσης κανονικά δεν θα θεωρείται κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Σε άλλες περιπτώσεις, όταν η μεταφορά συνίσταται απλώς στην αποξήλωση, μετακίνηση και εκ νέου ανέγερση των υφισταμένων εγκαταστάσεων, ο γεωργός αντλεί μικρό άμεσο όφελος από το έργο αυτό, και επομένως η Επιτροπή θεωρεί ότι μπορεί να γίνει δεκτή η χορήγηση ενίσχυσης σε ποσοστό μέχρι 100 % των πραγματικών δαπανών χωρίς να υπάρχει κίνδυνος στρέβλωσης των όρων του ανταγωνισμού.

⁽¹⁴⁾ Οι ενισχύσεις για την αγορά ζωικού κεφαλαίου αντικατάστασης μετά την εκδήλωση ζωικών ασθενειών καλύπτονται από την ενότητα 11.4.

Σε άλλες περιπτώσεις, εντούτοις, η μεταφορά μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ο γεωργός να επωφελείται από πλέον σύγχρονες εγκαταστάσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, το ύψος της ενίσχυσης πρέπει να προσαρμόζεται, έτσι ώστε η συνεισφορά του γεωργού να ισοδυναμεί τουλάχιστον με το 60 % (50 % στην περίπτωση των μειονεκτικών περιοχών) της αύξησης στην αξία των σχετικών εγκαταστάσεων μετά την μεταφορά, ή με το 55 % ή 45 % αντιστοίχως στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος είναι νέος γεωργός.

Όταν η μεταφορά έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ικανότητας παραγωγής, η συνεισφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ισούται τουλάχιστον με το 60 %, ή 50 % στις μειονεκτικές περιοχές, του αντιστοίχου μεριδίου των δαπανών, ή με το 55 % ή 45 % αντιστοίχως στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος είναι νέος γεωργός.

4.1.2.4. Επενδύσεις σχετικές με την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και την καλή διαβίωση των ζώων

Όταν από τις επενδύσεις προκύπτει αυξημένο κόστος σχετικά με την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής κτηνοτροφικών επιχειρήσεων ή την καλή διαβίωση των αγροτικών ζώων, τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης που αναφέρονται στο σημείο 4.1.1.2, ήτοι 40 % και 50 %, μπορούν να αυξάνονται κατά 20 ή 25 ποσοστιαίες μονάδες αντιστοίχως.

Η αύξηση αυτή χορηγείται μόνο για επενδύσεις που υπερκαλύπτουν τις ισχύουσες ελάχιστες κοινοτικές απαιτήσεις. Μπορεί επίσης να χορηγείται για επενδύσεις που αποβλέπουν στη συμμόρφωση προς νέα θεσπιζόμενα ελάχιστα πρότυπα, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του άρθρου 2 του κανονισμού 1750/1999. Η αύξηση πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στις πρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες που είναι αναγκαίες για την επίτευξη του ως άνω στόχου και δεν ισχύει στην περίπτωση επενδύσεων οι οποίες οδηγούν σε αύξηση της παραγωγικής ικανότητας.

4.2. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

4.2.1. Στον τομέα των ενισχύσεων για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, είναι πάγια πολιτική της Επιτροπής να εξασφαλίζει μια συνεπή προσέγγιση μεταξύ της εφαρμογής της κοινής γεωργικής πολιτικής και της εφαρμογής της πολιτικής ανταγωνισμού, διατηρώντας μια παράλληλη προσέγγιση όσον αφορά τόσο το ύψος των ενισχύσεων που καταβάλλονται για επενδύσεις όσο και το φάσμα των επιλέξιμων επενδύσεων. Ταυτόχρονα, για να λαμβάνονται υπόψη ζητήματα περιφερειακής πολιτικής, η Επιτροπή έχει δεχθεί ένα βαθμό ευελιξίας σχετικά με το ύψος των ενισχύσεων που μπορούν να καταβάλλονται για τη στήριξη επενδύσεων, οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων ⁽¹⁵⁾.

4.2.2. Για να διατηρηθεί ο παραλληλισμός αυτός, είναι ανάγκη να τροποποιηθούν οι κατευθυντήριες γραμμές που διέπουν αυτό το είδος κρατικών ενισχύσεων, ώστε να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές στους κοινοτικούς κανονισμούς, οι οποίες επήλθαν με την έγκριση των προτάσεων του προγράμματος δράσης 2000.

4.2.3. Κατά γενικό κανόνα, οι ενισχύσεις που χορηγούνται για τη στήριξη επενδύσεων συναφών με τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, μπορούν να χορηγούνται μόνο σε επιχειρήσεις, οι οποίες μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι οικονομικά βιώσιμες με βάση αξιολόγηση των προοπτικών της επιχείρησης ⁽¹⁶⁾ και οι οποίες πληρούν τα ελάχιστα πρότυπα σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων. Εντούτοις, στις περιπτώσεις που οι επενδύσεις αποβλέπουν σε συμμόρφωση προς νέα θεσπιζόμενα ελάχιστα πρότυπα σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων, μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις με σκοπό την επίτευξη αυτών των νέων προτύπων. Το ύψος των ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων επενδύσεων στις περιφέρειες του στόχου 1 και το 40 % στις λοιπές περιφέρειες. Για το σκοπό αυτό, οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να περιλαμβάνουν

- την ανέγερση, απόκτηση ή βελτίωση ακινήτων,
- νέα μηχανήματα και εξοπλισμό, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού για ηλεκτρονικούς υπολογιστές,
- γενικά έξοδα, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών, σε ποσοστό μέχρι 12 % των δαπανών που προαναφέρθηκαν.

4.2.4. Εντούτοις, στην περίπτωση κρατικών ενισχύσεων για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, οι οποίες χορηγούνται στο πλαίσιο ενός καθεστώτος περιφερειακών ενισχύσεων που έχει προηγουμένως εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽¹⁷⁾, μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις σε ποσοστό ίσο με την ένταση των κρατικών ενισχύσεων που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος. Στις περιπτώσεις αυτές, επιλέξιμες δαπάνες είναι εκείνες που προσδιορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και μπορούν να περιλαμβάνουν ενισχύσεις για άυλες επενδύσεις και ενισχύσεις για τη δημιουργία απασχόλησης που συνδέονται με την υλοποίηση μιας αρχικής επένδυσης σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

⁽¹⁵⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με την μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων (ΕΕ C 29 της 2.2.1996, σ. 4), οι οποίες αντικαθίστανται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

⁽¹⁶⁾ Ενισχύσεις για επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες δεν επιτρέπεται να χορηγούνται, εκτός εάν οι ενισχύσεις αυτές πληρούν τις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2).

⁽¹⁷⁾ ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

4.2.5. Δεν επιτρέπεται να χορηγείται καμία ενίσχυση βάσει των σημείων 4.2.3 ή 4.2.4, εκτός εάν προσκομίζονται επαρκείς αποδείξεις ότι μπορούν να βρεθούν κανονικές διέξοδοι στην αγορά για τα σχετικά προϊόντα. Αυτό αξιολογείται στο κατάλληλο επίπεδο σε σχέση με τα συγκεκριμένα προϊόντα, τα είδη των επενδύσεων και την υφιστάμενη και αναμενόμενη δυναμικότητα. Προς τούτο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι τυχόν περιορισμοί της παραγωγής ή τα όρια της κοινοτικής στήριξης στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται να χορηγείται καμία ενίσχυση κατά παράβαση των τυχόν απαγορεύσεων ή περιορισμών που προβλέπονται στις κοινές οργανώσεις αγοράς ⁽¹⁸⁾.

Δεν επιτρέπεται να χορηγείται καμία ενίσχυση, η οποία αφορά την παρασκευή και εμπορία προϊόντων απομίμησης ή υποκατάστασης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων.

4.2.6. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις με επιλέξιμες δαπάνες που υπερβαίνουν τα 25 εκατομμύρια ευρώ ή των οποίων το πραγματικό ποσό ενίσχυσης θα υπερβεί τα 12 εκατομμύρια ευρώ πρέπει να κοινοποιούνται ειδικά στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης.

4.3. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

4.3.1. Η προώθηση της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στην εκμετάλλευση αποτελεί σημαντικό μέρος της κοινοτικής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη. Η Επιτροπή, επομένως, αντιμετωπίζει ευνοϊκά ενισχύσεις του είδους αυτού, για τις οποίες θεωρεί ότι είναι πιθανόν να ευνοήσουν την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας στο σύνολό της.

4.3.2. Αν και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, οι ενισχύσεις που χορηγούνται για την προώθηση της διαφοροποίησης προς δραστηριότητες που δεν συνδέονται με την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων του παραρτήματος I, όπως είναι ο αγροτουρισμός, η ανάπτυξη χειροτεχνικών επιχειρήσεων ή η υδατοκαλλιέργεια, εκφεύγουν από το πεδίο εφαρμογής των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών. Οι εν λόγω ενισχύσεις θα αξιολογούνται επομένως σύμφωνα με τις συνήθεις αρχές που εφαρμόζει η Επιτροπή για την αξιολόγηση των ενισχύσεων εκτός του γεωργικού τομέα, ιδίως δε τον κανόνα de minimis, τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και, στις σχετικές περιπτώσεις, τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αλιείας ή της υδατοκαλλιέργειας.

⁽¹⁸⁾ Ειδικότερα, η Επιτροπή θεωρεί ότι, με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπονται ειδικά στα σχετικά νομικά κείμενα, οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε δραστηριότητες μεταποίησης και εμπορίας στον τομέα της ζάχαρης γενικώς απαγορεύονται σιωπηρά από τις διατάξεις της κοινής οργάνωσης αγοράς.

4.3.3. Στην περίπτωση ενισχύσεων που προορίζονται για την προώθηση της διαφοροποίησης προς άλλες δραστηριότητες συναφείς με την παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I, στο παρελθόν ανέκυψαν ορισμένα ζητήματα σχετικά με την ορθή βάση αξιολόγησης των ενισχύσεων αυτών. Για παράδειγμα, δεν ήταν σαφές κατά πόσον οι ενισχύσεις για μεταποιητικές και εμπορικές δραστηριότητες στο χώρο της εκμετάλλευσης πρέπει να αξιολογούνται ως ενισχύσεις για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή ως ενισχύσεις για επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων. Στο μέλλον, η Επιτροπή θα ακολουθεί την εξής προσέγγιση για την αξιολόγηση των ενισχύσεων αυτών.

Στην περίπτωση ενισχύσεων για επενδύσεις μικρής κλίμακας, όπου οι συνολικές επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνουν το όριο για το σύνολο των επιλέξιμων προς στήριξη επενδύσεων που έχει καθοριστεί από το κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, η Επιτροπή θα θεωρεί τα μέτρα αυτά ενισχύσεις για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, και επομένως θα τα αξιολογεί σύμφωνα με το σημείο 4.1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις μεγαλύτερης κλίμακας θα αξιολογούνται ως ενισχύσεις για μεταποιητικές και εμπορικές δραστηριότητες σύμφωνα με το σημείο 4.2.

5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

5.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

5.1.1. Σύμφωνα με το άρθρο 174 της συνθήκης ΕΚ, η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

5.1.2. Ο κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη αναγνωρίζει την ύπαρξη στενότερων δεσμών μεταξύ γεωργίας και περιβάλλοντος και περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις που προβλέπουν ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα πρέπει να τηρούν τα ελάχιστα περιβαλλοντικά πρότυπα. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις διατάξεις αυτές κατ' αναλογία για την αξιολόγηση καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων.

5.1.3. Όλα τα καθεστώτα περιβαλλοντικών ενισχύσεων του γεωργικού τομέα πρέπει να συμβιβάζονται με τους γενικούς στόχους της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής. Ειδικότερα, τα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν δίνουν επαρκή προτεραιότητα στην εξάλειψη της ρύπανσης στην πηγή ή στην ορθή εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζονται με το κοινό συμφέρον, και επομένως δεν μπορούν να εγκριθούν από την Επιτροπή.

5.2. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Επειδή οι προαναφερόμενες κατευθυντήριες γραμμές για τις επενδύσεις λαμβάνουν πλήρως υπόψη την ιδιαίτερη περίπτωση που συνιστούν οι ενισχύσεις για περιβαλλοντικές επενδύσεις, δεν είναι πλέον αναγκαίο να διατηρούνται ειδικές παρεκκλίσεις γι' αυτή την κατηγορία ενισχύσεων. Συνεπώς, οι ενισχύσεις αυτές θα αξιολογούνται σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που παρατίθενται ανωτέρω στην ενότητα 4.

5.3. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΓΕΩΡΓΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

5.3.1. Το κεφάλαιο VI του τίτλου II του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη θέτει το πλαίσιο για την παροχή κοινοτικής στήριξης σε μεθόδους γεωργικής παραγωγής που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διατήρηση του φυσικού χώρου. Κοινοτική στήριξη παρέχεται για υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται εθελουσίως από τους γεωργούς για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών και περιορίζεται σε μέγιστη πληρωμή ίση με 600 ευρώ ανά εκτάριο για τις ετήσιες καλλιέργειες, 900 ευρώ ανά εκτάριο για τις ειδικευμένες πολυετείς καλλιέργειες και 450 ευρώ ανά εκτάριο για τις λοιπές χρήσεις γης. Οι προϋποθέσεις για την καταβολή της κοινοτικής στήριξης αναφέρονται στα άρθρα 22 έως 24 του κανονισμού και στα άρθρα 12 έως 20 του κανονισμού για εφαρμογής⁽¹⁹⁾. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 4 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, απαγορεύονται οι κρατικές ενισχύσεις για τη στήριξη γεωργών, οι οποίοι έχουν αναλάβει γεωργοπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις που δεν πληρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

5.3.2. Εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 4, μπορούν να χορηγούνται συμπληρωματικές ενισχύσεις πέραν των ανωτάτων ορίων που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, εάν δικαιολογούνται βάσει της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου. Επιπλέον, σε δρόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορούν να επιτραπούν παρεκκλίσεις όσον αφορά την ελάχιστη διάρκεια των δεσμεύσεων αυτών.

5.3.3. Σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 1 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, η στήριξη για την ανάληψη γεωργοπεριβαλλοντικών υποχρεώσεων χορηγείται κατ' έτος και υπολογίζεται με βάση το διαφυγόν εισόδημα, το πρόσθετο κόστος που προκύπτει από την αναληφθείσα υποχρέωση και την ανάγκη παροχής κινήτρου. Επομένως, εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να χορηγήσει συμπληρωματική ενίσχυση πέραν των ανωτάτων ορίων που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2, πρέπει να παράσχει αποδείξεις ότι το μέτρο πληροί όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό για την αγροτική ανάπτυξη και στον κανονισμό εφαρμογής και δικαιολογητικά στοιχεία για τις πληρωμές συμπληρωματικής ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης λεπτομερούς ανάλυσης των σχετικών στοιχείων κόστους, με βάση το διαφυ-

γόν εισόδημα, το πρόσθετο κόστος που προκύπτει από την αναληφθείσα υποχρέωση και την ανάγκη παροχής κινήτρου.

Το κόστος οποιουδήποτε μη ανταποδοτικού κεφαλαιουχικού εξοπλισμού που είναι αναγκαίος για την εκτέλεση των υποχρεώσεων μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του επιπέδου της ετήσιας στήριξης. Για το σκοπό αυτό, ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός θεωρείται μη ανταποδοτικός υπό τον όρο ότι, κανονικά, δεν οδηγεί σε αξιοσημείωτη καθαρή αύξηση της αξίας της γεωργικής εκμετάλλευσης ή της κερδοφορίας της.

5.3.4. Κατά την αξιολόγηση του συμβιβαστού των πληρωμών συμπληρωματικής κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που προβλέπονται στον κανονισμό για την αγροτική ανάπτυξη και στον κανονισμό εφαρμογής. Αυτό σημαίνει, ειδικότερα, ότι το επίπεδο αναφοράς για τον υπολογισμό του διαφυγόντος εισοδήματος και του πρόσθετου κόστους που προκύπτει από την ανάληψη υποχρέωσης πρέπει να είναι η συνήθης ορθή γεωργική πρακτική στην περιοχή όπου εφαρμόζεται το μέτρο. Όταν δικαιολογείται από τις αγρονομικές ή περιβαλλοντικές περιστάσεις, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές συνέπειες της εγκατάλειψης της γης ή της διακοπής ορισμένων γεωργικών πρακτικών.

5.3.5. Η αναγκαιότητα πληρωμών που λειτουργούν ως κίνητρο προσδιορίζεται από το κράτος μέλος βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Το κίνητρο αυτό δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20 % του διαφυγόντος εισοδήματος και του πρόσθετου κόστους που απορρέει από την ανάληψη της υποχρέωσης, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι απαραίτητο υψηλότερο ποσοστό για την αποτελεσματική εφαρμογή του μέτρου.

5.3.6. Εάν, κατ' εξαίρεση, ένα κράτος μέλος προτίθεται να χορηγήσει κρατική ενίσχυση για υποχρεώσεις μικρότερης διάρκειας από την οριζόμενη σύμφωνα με τον κανονισμό για την αγροτική ανάπτυξη, το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να παρέχει αναλυτική αιτιολογία, συμπεριλαμβανομένης της απόδειξης ότι τα πλήρη περιβαλλοντικά αποτελέσματα του μέτρου μπορούν να υλοποιηθούν στο προτεινόμενο βραχύτερο διάστημα. Το προτεινόμενο ποσό ενίσχυσης πρέπει να αντανάκλα την μικρότερη διάρκεια των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται.

5.4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΕΩΡΓΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

5.4.1. Το άρθρο 16 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη καθιερώνει μια νέα μορφή κοινοτικής στήριξης προς τους γεωργούς με σκοπό την αντιστάθμιση του κόστους και των απωλειών εισοδήματος που απορρέουν από περιορισμούς των γεωργικών χρήσεων σε περιοχές, όπου ισχύουν περιβαλλοντικοί περιορισμοί συνεπεία της εφαρμογής κοινοτικών διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος, εφόσον και στο μέτρο κατά το οποίο οι ενισχύσεις αυτές

⁽¹⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.

είναι αναγκαίες για την επίλυση των ειδικών προβλημάτων που προκύπτουν από τις διατάξεις αυτές. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, το ύψος των πληρωμών πρέπει να καθορίζεται με τρόπο που να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση. Αυτό είναι ιδιαίτερα αναγκαίο στην περίπτωση πληρωμών σε μειονεκτικές περιοχές. Τα ανώτατα ποσά που είναι επιλέξιμα για κοινοτική στήριξη καθορίζονται σε 200 ευρώ ανά εκτάριο. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, η συνολική έκταση των περιοχών αυτών, συνδυαζόμενη με τις άλλες περιοχές που μπορούν να εξομοιωθούν προς τις μειονεκτικές περιοχές δυνάμει του άρθρου 20 του κανονισμού, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10 % της έκτασης του κράτους μέλους.

5.4.2. Η Επιτροπή θα εξετάζει τις προτάσεις για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων υπέρ περιοχών του είδους αυτού κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που προαναφέρθηκαν, καθώς και τις αρχές που καθορίζονται για τη χορήγηση κοινοτικής στήριξης στο πλαίσιο του προγραμματισμού αγροτικής ανάπτυξης. Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης αυτής, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη της τη φύση των περιορισμών που επιβάλλονται στους γεωργούς. Ενισχύσεις θα επιτρέπονται κανονικά μόνο για υποχρεώσεις που υπερκαλύπτουν τις απαιτήσεις της ορθής γεωργικής πρακτικής. Ενισχύσεις χορηγούμενες κατά παράβαση του κανόνα «ο ρυπαίων πληρώνει» πρέπει να είναι έκτακτες, προσωρινές και φθίνουσες.

5.5. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

5.5.1. Σύμφωνα με μια από μακρού καθιερωμένη πολιτική, η Επιτροπή δεν εγκρίνει συνήθως ενισχύσεις λειτουργίας, οι οποίες ανακουφίζουν τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών στον τομέα της γεωργίας, από το κόστος που απορρέει από την ρύπανση ή τις οχλήσεις που προκαλούν. Η Επιτροπή θα κάνει εξαιρέσεις στην εν λόγω αρχή μόνον σε αυστηρά δικαιολογημένες περιπτώσεις.

5.5.2. Οι προσωρινές ελαφρύνσεις για την αντιστάθμιση του κόστους νέων υποχρεωτικών εθνικών περιβαλλοντικών απαιτήσεων, οι οποίες υπερακοντίζουν τους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες, μπορούν να δικαιολογηθούν, όταν είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση της απώλειας ανταγωνιστικότητας σε διεθνές επίπεδο. Η ενίσχυση πρέπει να είναι προσωρινή και φθίνουσα, καταρχήν διάρκειας όχι μεγαλύτερης των πέντε ετών και το αρχικό ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που είναι αναγκαίο, για να αποζημιωθεί ο παραγωγός για το πρόσθετο κόστος συμμόρφωσης προς τις σχετικές εθνικές διατάξεις σε σύγκριση με το κόστος συμμόρφωσης προς τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις. Επιπλέον, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι δικαιούχοι για να μειώσουν τη ρύπανση που προκαλούν.

5.5.3. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως ενισχύσεις για την ανάπτυξη βιοκαυσίμων, η Επιτροπή δύναται επίσης

να εγκρίνει ενισχύσεις λειτουργίας σε περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να αποδειχθεί σαφώς ότι είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους που απορρέει από τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον εισροών, σε σύγκριση με τις συμβατικές μεθόδους παραγωγής. Το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει να περιορίζεται στην εξουδετέρωση των επιπτώσεων του πρόσθετου κόστους και πρέπει να υπόκειται σε περιοδική επανεξέταση τουλάχιστον ανά πενταετία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές του σχετικού κόστους των διαφόρων εισροών και τα εμπορικά οφέλη που ενδεχομένως προκύπτουν από τη χρήση φιλικότερων προς το περιβάλλον εισροών.

5.5.4. Για να εσωτερικεύσουν το περιβαλλοντικό κόστος, τα κράτη μέλη προσφεύγουν σε αυξανόμενο βαθμό σε περιβαλλοντικούς φόρους ή εισφορές όπως είναι οι ενεργειακοί φόροι ή οι εισφορές επί ευαίσθητων από περιβαλλοντική άποψη γεωργικών εισροών όπως είναι τα παρασιτοκτόνα ή τα ζιζανιοκτόνα. Ενίοτε, για να εξασφαλισθεί ότι δεν αυξάνεται η συνολική φορολογική επιβάρυνση του γεωργικού τομέα, οι φόροι αυτοί αντισταθμίζονται εν όλω ή εν μέρει από μειώσεις άλλων φόρων, όπως οι εργατικές επιβαρύνσεις, οι φόροι περιουσίας ή εισοδήματος. Με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω μειώσεις φόρων εφαρμόζονται σε αντικειμενική βάση σε ολόκληρο τον γεωργικό τομέα, η Επιτροπή θα αντιμετωπίζει εν γένει ευνοϊκά τα μέτρα αυτά, εάν όντως συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να χορηγούνται ειδικές απαλλαγές από το σύνολο ή μέρος των φόρων αυτών υπέρ συγκεκριμένων κλάδων της γεωργικής παραγωγής ή υπέρ ορισμένων τύπων παραγωγών. Η Επιτροπή έχει ορισμένες επιφυλάξεις γι' αυτά τα είδη απαλλαγών, οι οποίες από την ίδια τη φύση τους τείνουν να χορηγούνται υπέρ των εντατικότερων συστημάτων παραγωγής, που παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα από άποψη περιβάλλοντος, υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων. Μπορεί επομένως να κάνει δεκτές μόνον ενισχύσεις για την αποζημίωση των παραγωγών σε προσωρινή και φθίνουσα βάση, μέγιστης διάρκειας πέντε ετών, στις περιπτώσεις που η ενίσχυση μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι αναγκαία για την αντιστάθμιση απώλειας διεθνούς ανταγωνιστικότητας και στις περιπτώσεις όπου το καθεστώς ενίσχυσης συνιστά πραγματικό κίνητρο για μείωση της χρήσης των σχετικών εισροών.

5.6. ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

5.6.1. Ενισχύσεις για ενημερωτικές δραστηριότητες, κατάρτιση και συμβουλευτικές υπηρεσίες με στόχο να βοηθηθούν οι παραγωγοί και οι επιχειρήσεις του τομέα της γεωργίας σε περιβαλλοντικά θέματα, θα εγκρίνονται σύμφωνα με τις κατωτέρω ενότητες 13 και 14.

5.6.2. Οι λοιπές περιβαλλοντικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα θα αξιολογούνται κατά περίπτωση, με γνώμονα τις αρχές που αναφέρονται στη συνθήκη και στις οικείες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για περιβαλλοντικούς σκοπούς⁽²⁰⁾.

⁽²⁰⁾ ΕΕ C 72 της 10.3.1994, σ. 3.

6. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- 6.1. Το άρθρο 51 παράγραφος 3 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη απαγορεύει την καταβολή κρατικών ενισχύσεων σε γεωργούς για την αντιστάθμιση φυσικών μειονεκτημάτων στις μειονεκτικές περιοχές, εκτός εάν η ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 14 και 15 του κανονισμού αυτού.
- 6.2. Όταν μέτρα κρατικών ενισχύσεων συνδυάζονται με στήριξη βάσει του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, η συνολική στήριξη που χορηγείται στον γεωργό δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ποσά που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού.

7. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΕΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ

- 7.1. Η στήριξη για την εγκατάσταση νέων γεωργών τείνει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη του τομέα στο σύνολό του και να αποτρέπει τη μείωση του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών. Τα άρθρα 7 και 8 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, ως εκ τούτου, προβλέπουν ένα κοινοτικό καθεστώς για τη στήριξη της εγκατάστασης νέων γεωργών.
- 7.2. Οι κρατικές ενισχύσεις για τη στήριξη της εγκατάστασης νέων γεωργών μπορούν να χορηγούνται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Το συνδυασμένο σύνολο της στήριξης που χορηγείται βάσει του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη και της στήριξης που χορηγείται με τη μορφή κρατικών ενισχύσεων κανονικά δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη. Η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση συμπληρωματικής κρατικής ενίσχυσης πέραν των εν λόγω ορίων και μέχρι ποσού 25 000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο, ιδιαίτερα όταν αυτό δικαιολογείται από τα εξαιρετικά υψηλά έξοδα εγκατάστασης στη συγκεκριμένη περιφέρεια.

8. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΩΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ Ή ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- 8.1. Η Επιτροπή αντιμετωπίζει ευνοϊκά τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση των ηλικιωμένων γεωργών να λάβουν πρόωρη συνταξιοδότηση. Με την προϋπόθεση ότι υπόκεινται σε όρους που απαιτούν τη μόνιμη και οριστική διακοπή των γεωργικών δραστηριοτήτων για εμπορικούς σκοπούς, παρόμοια καθεστώτα ενισχύσεων έχουν περιορισμένη μόνο επίδραση στον ανταγωνισμό, ενώ συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του τομέα στο σύνολό του. Επομένως, εκτός από την κοινοτική στήριξη που προβλέπεται στα άρθρα 10 έως 12 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων γι' αυτό το είδος μέτρων.
- 8.2. Τα τελευταία χρόνια, αρκετά κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή καθεστώτα ενισχύσεων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της αποχώρησης από τον γεωργικό τομέα γεωργών, οι οποίοι εξαναγκάζονται από οικονομι-

κούς λόγους να εγκαταλείψουν τις γεωργικές δραστηριότητές τους. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα καθεστώτα ενισχύσεων, τα οποία βοηθούν μη βιώσιμους γεωργούς να αποσυρθούν από τις γεωργικές δραστηριότητες εξυπηρετούν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του τομέα συνολικά. Επιπλέον, παρόμοια καθεστώτα ενισχύσεων δυνατόν επίσης να έχουν σημαντική κοινωνική διάσταση, δεδομένου ότι αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης των ενδιαφερομένων ατόμων σε άλλα πεδία οικονομικής δραστηριότητας. Η Επιτροπή θα επιτρέπει συνεπώς τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων γι' αυτού του είδους μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι θα τελούν υπό όρους που θα απαιτούν διαρκή και οριστική παύση των εμπορικών γεωργικών δραστηριοτήτων.

9. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

- 9.1. Τα τελευταία έτη, έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ορισμένα καθεστώτα ενισχύσεων, τα οποία προβλέπουν την καταβολή κρατικών ενισχύσεων για την εγκατάλειψη ικανότητας. Στο παρελθόν, η Επιτροπή αντιμετώπιζε ευνοϊκά αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων, υπό τον όρο ότι συνάδουν με τις τυχόν κοινοτικές ρυθμίσεις για τη μείωση της παραγωγικής ικανότητας και υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, ιδίως:

- η ενίσχυση πρέπει να εξυπηρετεί το γενικό συμφέρον του οικείου τομέα,
- πρέπει να παρέχεται κάποιο αντάλλαγμα εκ μέρους του δικαιούχου,
- πρέπει να αποκλείεται το ενδεχόμενο η ενίσχυση να είναι διάσωσης ή αναδιάρθρωσης,
- δεν πρέπει η αποζημίωση να υπερκαλύπτει την απώλεια κεφαλαιουχικής αξίας και μελλοντικού εισοδήματος.

- 9.2. Για να μη θεωρούνται αμιγώς ενισχύσεις λειτουργίας των επιχειρήσεων στις οποίες χορηγούνται, προϋπόθεση για την καταβολή ενισχύσεων του είδους αυτού είναι ότι πρέπει να αποδεικνύεται ότι χορηγούνται προς το συμφέρον του τομέα στο σύνολό του. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής και που είναι σαφές ότι μειώνεται η ικανότητα για υγειονομικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους, τούτο θα αρκεί για να αποδείξει ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή.

Σε άλλες περιπτώσεις, ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται για το κλείσιμο παραγωγικής ικανότητας μόνο στους τομείς εκείνους στους οποίους σαφώς υπάρχει πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής, είτε σε περιφερειακό είτε σε εθνικό επίπεδο. Στις περιπτώσεις αυτές, θα φαινόταν εύλογο να αναμένεται ότι, σε εύθετο χρόνο, οι δυνάμεις της αγοράς θα οδηγήσουν στις αναγκαίες διαρθρωτικές

προσαρμογές. Συνεπώς, οι ενισχύσεις για τη μείωση της ικανότητας παραγωγής μπορούν να γίνονται αποδεκτές μόνον εφόσον αποτελούν μέρος ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης του τομέα, προγράμματος το οποίο έχει καθορισμένους στόχους και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή δεν θα κάνει πλέον αποδεκτά καθεστώτα ενισχύσεων απεριόριστης διάρκειας, δεδομένου ότι η πείρα δείχνει ότι τα καθεστώτα αυτά ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την αναβολή των αναγκαίων αλλαγών. Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να συναρτήσει όρους στην έγκριση των ενισχύσεων αυτών και, κανονικά, αναμένει να λαμβάνει ετήσιες εκθέσεις επί της εφαρμογής του σχετικού καθεστώτος.

- 9.3. Καμία ενίσχυση δεν επιτρέπεται να καταβάλλεται, εφόσον παρακώλυε τη λειτουργία των μηχανισμών των κοινών οργανώσεων αγοράς. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που εφαρμόζονται σε τομείς οι οποίοι υπόκεινται σε όρια παραγωγής ή ποσοτώσεις, θα αξιολογούνται κατά περίπτωση.
- 9.4. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να παρέχει επαρκές αντάλλαγμα. Το αντάλλαγμα αυτό συνήθως θα συνίσταται στην οριστική και αμετάκλητη απόφαση να θέσει εκτός λειτουργίας ή να κλείσει αμετάκλητα το σχετικό δυναμικό παραγωγής. Αυτό θα συνεπάγεται είτε το πλήρες κλείσιμο ορισμένου δυναμικού εκ μέρους της ενδιαφερόμενης επιχείρησης είτε το κλείσιμο μιας συγκεκριμένης εγκατάστασης. Ο δικαιούχος ενίσχυσης οφείλει να αναλαμβάνει νομικές δεσμευτικές υποχρεώσεις ως προς οριστική και μη αντιστρέψιμη διακοπή λειτουργίας. Οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει επίσης να δεσμεύουν κάθε μελλοντικό αγοραστή της συγκεκριμένης εγκατάστασης. Εντούτοις, σε περιπτώσεις στις οποίες το δυναμικό παραγωγής έχει ήδη κλείσει οριστικά, ή όταν αυτό το κλείσιμο φαίνεται αναπόφευκτο, δεν παρέχεται αντάλλαγμα εκ μέρους του δικαιούχου και δεν μπορεί να καταβάλλεται ενίσχυση.
- 9.5. Πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να αποκλείεται το ενδεχόμενο να καταβάλλεται ενίσχυση για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων. Συνεπώς, στις περιπτώσεις στις οποίες ο δικαιούχος της ενίσχυσης ευρίσκεται σε χρηματοοικονομική δυσχέρεια, η σχετική ενίσχυση θα αξιολογείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη διάσωση και αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων.
- 9.6. Στο καθεστώς πρέπει να έχουν πρόσβαση όλοι οι οικονομικοί φορείς του συγκεκριμένου τομέα με τους ίδιους όρους. Το ποσό των ενισχύσεων πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στην αποζημίωση για τη μείωση της αξίας των στοιχείων ενεργητικού, προσαυξανόμενη κατά μια πληρωμή παροχής κινήτρου, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει το 20 % της αξίας των στοιχείων ενεργητικού. Εντούτοις, ενίσχυση είναι δυνατόν να καταβάλλεται για την αντιστάθμιση υποχρεωτικών κοινωνικών δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχετικού καθεστώτος.
- 9.7. Επειδή στόχος αυτών των μέτρων ενίσχυσης είναι η αναδιάρθρωση του αντίστοιχου τομέα, από την οποία τελικά ωφελούνται οι οικονομικοί φορείς που παραμένουν σε λειτουργία στον τομέα αυτό, και για να μειωθεί ο ενδε-

χόμενος κίνδυνος στρέβλωσης των όρων ανταγωνισμού, καθώς και ο κίνδυνος υπεραντισταθμίσεως, η Επιτροπή θεωρεί ότι τουλάχιστον το ήμισυ του κόστους των εν λόγω ενισχύσεων πρέπει να καλύπτεται με συνεισφορά του τομέα, είτε με εθελοντικές εισφορές ή με την επιβολή υποχρεωτικών τελών. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει στις περιπτώσεις που ορισμένο δυναμικό παραγωγής κλείνει για λόγους υγειονομικούς ή περιβαλλοντικούς.

10. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΜΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

- 10.1. Λόγω των ανισοτήτων στη γεωργική παραγωγή, η Επιτροπή κατά παράδοση αντιμετωπίζει ευνοϊκά την καταβολή ενισχύσεων «εκκίνησης», οι οποίες αποσκοπούν να δώσουν κίνητρα για τη σύσταση ομάδων παραγωγών, ώστε να προωθηθεί η συνεργασία γεωργών με στόχο την συγκέντρωση της προσφοράς και την προσαρμογή της παραγωγής τους στις απαιτήσεις της αγοράς. Στο παρελθόν, η Κοινότητα παρείχε στήριξη για τη δημιουργία οργανώσεων παραγωγών σε ορισμένες περιφέρειες σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 952/97 του Συμβουλίου για τις ομάδες παραγωγών και τις ενώσεις τους⁽²¹⁾. Εντούτοις, κατά την έκδοση του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, το Συμβούλιο θεώρησε ότι, λόγω της ύπαρξης ενισχύσεων για τις ομάδες παραγωγών και τις ενώσεις τους σε αρκετές κοινές οργανώσεις αγοράς, δεν ήταν πλέον αναγκαίο να παρέχεται ειδική στήριξη για τις εν λόγω ομάδες στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η μεταβολή αυτή δεν θα πρέπει να αποκλείει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για τη δημιουργία οργανώσεων παραγωγών, οι οποίες βοηθούν τους γεωργούς να προσαρμόσουν την παραγωγή στη ζήτηση, ιδιαίτερα σε εκείνους τους τομείς στους οποίους δεν διατίθεται στήριξη σύμφωνα με τις κοινές οργανώσεις αγοράς. Εντούτοις, είναι αναγκαίο να αναθεωρηθεί η πολιτική της Επιτροπής έναντι αυτού του είδους ενισχύσεων με βάση τις πρόσφατες εξελίξεις.
- 10.2. Η παρούσα ενότητα αφορά μόνο τις ενισχύσεις εκκίνησης που χορηγούνται σε ομάδες παραγωγών ή ενώσεις παραγωγών, οι οποίες δικαιούνται βοήθειας βάσει της νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους. Ομάδα παραγωγών είναι μια ομάδα, η οποία ιδρύεται με σκοπό την από κοινού προσαρμογή της παραγωγής των μελών της προς τις απαιτήσεις της αγοράς, ιδίως μέσω της συγκέντρωσης της προσφοράς. Μια ένωση παραγωγών αποτελείται από αναγνωρισμένες ομάδες παραγωγών και επιδιώκει τους ίδιους στόχους σε μεγαλύτερη κλίμακα.
- 10.3. Ο κανονισμός της ομάδας παραγωγών πρέπει να προβλέπει την υποχρέωση των μελών να εμπορεύονται την παραγωγή σύμφωνα με τους κανόνες προσφοράς και διάθεσης στην αγορά που έχουν καθοριστεί από την ομάδα. Ο κανονισμός δυνατόν να επιτρέπει την απευθείας από τον παραγωγό διάθεση στην αγορά ενός ποσοστού της παραγωγής. Πρέπει να προβλέπει ότι οι παραγωγοί που γίνονται μέλη της ομάδας πρέπει να παραμείνουν μέλη επί τουλάχιστον τρία έτη και πρέπει να γνωστοποιούν την αποχώρησή τους προ δώδεκα τουλάχιστον μηνών. Επιπλέον, πρέπει να υπάρχουν κοινοί κανόνες σχετικά με την παραγωγή, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα των προϊόντων ή τη χρήση μεθόδων βιολογικής παραγωγής, κοινοί κανόνες για τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά και

⁽²¹⁾ ΕΕ L 142 της 2.6.1997, σ. 30.

κανόνες σχετικοί με την πληροφόρηση για τα προϊόντα, ιδίως όσον αφορά τη συγκομιδή και τη διαθεσιμότητα. Πέραν της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις αυτές, εντούτοις, οι παραγωγοί πρέπει να παραμένουν υπεύθυνοι για τη διαχείριση των εκμεταλλεύσεών τους. Δεν επιτρέπεται να δίνεται ενίσχυση βάσει της παρούσας ενότητας σε οργανώσεις παραγωγής, όπως εταιρείες ή συνεταιρισμοί, στόχος των οποίων είναι η διαχείριση μιας ή περισσότερων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και οι οποίες επομένως στην πραγματικότητα είναι μεμονωμένοι παραγωγοί. Σε όλες τις περιπτώσεις πρέπει να λαμβάνονται διαβεβαιώσεις σχετικά με την τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού από τις οργανώσεις παραγωγών.

- 10.4. Στις περιπτώσεις που οι κοινές οργανώσεις αγοράς προβλέπουν στήριξη για ομάδες παραγωγών ή ενώσεις παραγωγών στον συγκεκριμένο τομέα, η Επιτροπή θα εξετάζει τις προτάσεις για χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη το συμβιβαστό των μέτρων ενίσχυσης με τους στόχους της κοινής οργάνωσης αγοράς.
- 10.5. Σε άλλες περιπτώσεις, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αξιολογεί τις προτάσεις για κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με τις αρχές που εφάρμοζε προηγουμένως. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις προσωρινές και φθίνουσες, για να καλυφθούν τα διοικητικά έξοδα εκκίνησης της ομάδας ή της ένωσης. Για το σκοπό αυτό, στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται η μίσθωση κατάλληλων εγκαταστάσεων⁽²²⁾, η προμήθεια εξοπλισμού γραφείου, συμπεριλαμβανομένου του υλικού και λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι δαπάνες για διοικητικό προσωπικό, τα γενικά έξοδα και νομικές και διοικητικές αμοιβές. Καταρχήν, το ποσό της ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 100 % των δαπανών κατά το πρώτο έτος, μειούμενο κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για κάθε έτος λειτουργίας, έτσι ώστε κατά το πέμπτο έτος το ποσό της ενίσχυσης να περιορίζεται στο 20 % των πραγματικών δαπανών του έτους εκείνου. Δεν επιτρέπεται να καταβάλλεται ενίσχυση για δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά το πέμπτο έτος και δεν επιτρέπεται να καταβάλλεται καμία ενίσχυση μετά το έβδομο έτος από την αναγνώριση της οργάνωσης παραγωγών.
- 10.6. Κατά παρέκκλιση της προηγούμενης παραγράφου, η Επιτροπή θα επιτρέψει τη χορήγηση νέας ενίσχυσης εκκίνησης στην περίπτωση σημαντικής επέκτασης των δραστηριοτήτων της συγκεκριμένης ομάδας ή ένωσης παραγωγών, για παράδειγμα την επέκταση των δραστηριοτήτων της ομάδας ώστε να καλύπτουν νέα προϊόντα ή νέους τομείς⁽²³⁾. Οι επιλέξιμες δαπάνες για την νέα ενίσχυση πρέπει να

περιορίζονται σε αυτές που προκύπτουν από τα πρόσθετα καθήκοντα που αναλαμβάνει η ομάδα ή ένωση παραγωγών, εφαρμόζονται δε και οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα ενότητα.

- 10.7. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε άλλες γεωργικές ενώσεις, οι οποίες αναλαμβάνουν καθήκοντα σε επίπεδο γεωργικής παραγωγής, όπως αμοιβαία υποστήριξη και υπηρεσίες αντικατάστασης στο αγρόκτημα και γεωργικής διαχείρισης, στις εκμεταλλεύσεις των μελών χωρίς να εμπλέκονται στην από κοινού προσαρμογή της προσφοράς προς την αγορά δεν καλύπτονται από την παρούσα ενότητα. Εντούτοις, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που εκτίθενται στην παρούσα ενότητα σε ενισχύσεις που χορηγούνται για την κάλυψη των δαπανών εκκίνησης ενώσεων παραγωγών, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την επίβλεψη της χρήσης ονομασιών προέλευσης ή σημάτων ποιότητας.
- 10.8. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε ομάδες ή ενώσεις παραγωγών για την κάλυψη εξόδων, τα οποία δεν συνδέονται με τα έξοδα σύστασης, όπως είναι οι επενδύσεις ή οι δραστηριότητες προώθησης, θα αξιολογούνται σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τις ενισχύσεις του είδους αυτού. Στην περίπτωση ενισχύσεων για επενδύσεις στην πρωτογενή παραγωγή, το ανώτατο όριο των εξόδων που είναι επιλέξιμα για στήριξη κατά το σημείο 4.1.1.8, θα καθορίζεται με αναφορά σε κάθε μέλος της ομάδας ατομικά.
- 10.9. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που εγκρίνονται βάσει της παρούσας ενότητας θα υπόκεινται στον όρο να προσαρμόζονται στις τυχόν αλλαγές των κανονισμών που διέπουν τις κοινές οργανώσεις αγοράς.
- 10.10. Ως εναλλακτική δυνατότητα σε σχέση με την παροχή ενισχύσεων στις ομάδες παραγωγών ή τις ενώσεις τους, μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις απευθείας στους παραγωγούς, για να αντισταθμίζονται οι εισφορές τους για την κάλυψη του κόστους λειτουργίας των ομάδων στη διάρκεια των πρώτων πέντε ετών από τη συγκρότηση της ομάδας. Εφαρμόζονται οι αρχές που ισχύουν για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, οι οποίες παρατίθενται στο σημείο 10.5.

11. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ Η ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

11.1. ΓΕΝΙΚΑ

- 11.1.1. Οι κρατικές ενισχύσεις για τη γεωργία περιλαμβάνουν μια ομάδα μέτρων, τα οποία αποσκοπούν να διασφαλίσουν τους γεωργούς έναντι ζημιών στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων και των φυτειών, που προκαλούνται από απρόβλεπτα γεγονότα όπως θεωμηνίες, δυσμενείς καιρικές συνθήκες

⁽²²⁾ Σε περίπτωση αγοράς εγκαταστάσεων, οι επιλέξιμες δαπάνες περιορίζονται στο κόστος μίσθωσης σε τιμές της αγοράς.

⁽²³⁾ Η προσχώρηση νέων μελών σε κάποια ομάδα δεν θεωρείται αφεαυτήσ σημαντική επέκταση των δραστηριοτήτων της ομάδας, εκτός εάν οδηγεί σε ποσοτική διεύρυνση των δραστηριοτήτων της ομάδας κατά 30 % τουλάχιστον.

ή εκδήλωση ζωικών ή φυτικών ασθενειών⁽²⁴⁾. Η ίδια η συνθήκη, στο άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β), προβλέπει ότι οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή, εντούτοις, λαμβάνοντας ως βάση το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, δέχεται επίσης δύο ακόμη ομάδες ενισχύσεων της φύσεως αυτής, και συγκεκριμένα:

- ενισχύσεις για την ενθάρρυνση της λήψης προληπτικών μέτρων κατά της εκδήλωσης φυτικών και ζωικών ασθενειών, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης για ζημιές που προκύπτουν από ορισμένες ασθένειες, και
- ενισχύσεις για την ενθάρρυνση της σύναψης συμβολαίων ασφάλισης κατά των κινδύνων απώλειας γεωργικής παραγωγής ή μέσω παραγωγής.

11.1.2. Για να αποτραπεί ο κίνδυνος στρέβλωσης των συνθηκών ανταγωνισμού, η Επιτροπή θεωρεί σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι, με την επιφύλαξη των διοικητικών και δημοσιονομικών περιορισμών, οι ενισχύσεις για την αποζημίωση των γεωργών για ζημιές που προκλήθηκαν στη γεωργική παραγωγή καταβάλλονται το συντομότερο δυνατό μετά την επέλευση του δυσμενούς γεγονότος. Εάν οι ενισχύσεις καταβάλλονται μετά την πάροδο ετών από την επέλευση του εν λόγω γεγονότος, είναι υπαρκτός ο κίνδυνος, η καταβολή των ενισχύσεων αυτών να παραγάγει τα ίδια οικονομικά αποτελέσματα με τις ενισχύσεις λειτουργίας. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που οι ενισχύσεις καταβάλλονται αναδρομικά, για αιτήσεις που δεν ήσαν επαρκώς τεκμηριωμένες τη στιγμή της υποβολής τους. Επομένως, εν απουσία ειδικής αιτιολογίας, που βασίζεται για παράδειγμα στη φύση και την έκταση του γεγονότος, ή στην υστερόχρονη εμφάνιση ή στη συνεχιζόμενη φύση των ζημιών, η Επιτροπή δεν θα εγκρίνει προτάσεις για ενισχύσεις, οι οποίες υποβάλλονται πέραν της τριετίας από την επέλευση του γεγονότος.

11.2. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΘΕΟΜΗΝΙΕΣ Η ΕΚΤΑΚΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

11.2.1. Επειδή αποτελούν εξαίρεσεις από τη γενική αρχή του ασυμβίβαστου των κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά, η οποία τίθεται με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, η Επιτροπή υποστηρίζει σταθερά ότι οι έννοιες της «θεομηνίας» και του «έκτακτου γεγονότος»

που περιέχονται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Μέχρι τούδε, η Επιτροπή έχει δεχθεί ότι οι σεισμοί, οι χιονοστιβάδες, οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες μπορεί να συνιστούν θεομηνίες. Τα έκτακτα γεγονότα που μέχρι στιγμής έχουν γίνει δεκτά από την Επιτροπή περιλαμβάνουν τον πόλεμο, εσωτερικές ταραχές ή απεργίες και, με ορισμένες επιφυλάξεις και ανάλογα με την έκτασή τους, μείζονα πυρηνικά ή βιομηχανικά ατυχήματα και πυρκαγιές, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα εκτεταμένες απώλειες. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή δεν δέχθηκε ότι μια πυρκαγιά σε μία και μόνη μεταποιητική μονάδα, η οποία καλυπτόταν από συνήθη εμπορική ασφάλεια, μπορούσε να θεωρηθεί έκτακτο γεγονός. Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή δεν δέχεται ότι η εκδήλωση ζωικών ή φυτικών ασθενειών μπορεί να θεωρηθεί θεομηνία ή έκτακτο γεγονός. Εντούτοις, σε μία περίπτωση η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η ευρύτατη εκδήλωση μιας εντελώς νέας ζωικής ασθένειας αποτελούσε έκτακτο γεγονός. Λόγω των εγγενών δυσχερειών στην πρόβλεψη γεγονότων του είδους αυτού, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αξιολογεί τις προτάσεις χορήγησης ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη πρακτική της στον τομέα αυτό.

11.2.2. Εφόσον έχει αποδειχθεί η ύπαρξη θεομηνίας ή έκτακτου γεγονότος, η Επιτροπή θα επιτρέψει τη χορήγηση ενίσχυσης σε ποσοστό μέχρι 100 % για την αντιστάθμιση των υλικών ζημιών. Η αντιστάθμιση πρέπει κανονικά να υπολογίζεται σε επίπεδο ατομικού δικαιούχου και, για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, οι τυχόν πληρωμές που οφείλονται, π.χ. βάσει ασφαλιστικών συμβολαίων, πρέπει να αφαιρούνται από το ποσό της ενίσχυσης. Η Επιτροπή θα δέχεται επίσης ενισχύσεις για την αποζημίωση γεωργών για τις απώλειες εισοδήματος που απορρέουν από την καταστροφή των μέσων γεωργικής παραγωγής, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει υπεραντιστάθμιση.

11.3. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΕΩΡΓΩΝ ΓΙΑ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΚΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

11.3.1. Η Επιτροπή υποστηρίζει σταθερά ότι οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως ο παγετός, το χαλάζι, ο πάγος, η βροχή ή η ξηρασία, δεν μπορούν από μόνες τους να θεωρηθούν θεομηνίες κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β). Εντούτοις, λόγω των ζημιών που ενδέχεται να προκαλέσουν τα γεγονότα αυτά στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα γεωργικής παραγωγής, η Επιτροπή έχει δεχθεί ότι τα γεγονότα αυτά μπορούν να εξομοιωθούν προς θεομηνίες, όταν το επίπεδο των ζημιών φθάνει ένα κατώτατο όριο, το οποίο έχει καθορισθεί σε 20 % της κανονικής παραγωγής στις μειονεκτικές περιοχές και σε 30 % στις λοιπές περιοχές. Λόγω των εγγενών διακυμάνσεων της γεωργικής παραγωγής, η διατήρηση του κατώτατου αυτού ορίου φαίνεται επίσης αναγκαία, για να εξασφαλίζεται ότι οι καιρικές συνθήκες δεν χρησιμοποιούνται ως πρόσχημα για την καταβολή λειτουργικών ενισχύσεων. Για να έχει η Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιολογεί παρόμοια καθε-

⁽²⁴⁾ Για τους σκοπούς της παρούσας ενότητας, στις φυτικές ασθένειες περιλαμβάνονται επίσης τα παράσιτα φυτών.

σώτα ενισχύσεων, οι κοινοποιήσεις μέτρων ενίσχυσης για την αντιστάθμιση ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες πρέπει να περιλαμβάνουν μεταξύ των δικαιολογητικών τα κατάλληλα μετεωρολογικά στοιχεία.

- 11.3.2. Όταν η ζημία επέρχεται σε ετήσιες καλλιέργειες, το σχετικό κατώτατο όριο απωλειών, ήτοι 20 % ή 30 %, πρέπει να καθορίζεται με βάση τη μεικτή παραγωγή της συγκεκριμένης καλλιέργειας κατά το εν λόγω έτος σε σύγκριση με τη μεικτή ετήσια παραγωγή ενός φυσιολογικού έτους. Καταρχήν, η μεικτή παραγωγή ενός φυσιολογικού έτους πρέπει να υπολογίζεται με αναφορά στη μέση μεικτή παραγωγή των προηγούμενων τριών ετών, αποκλειομένου κάθε έτους για το οποίο ήταν καταβλητέα αποζημίωση συνεπεία άλλων δυσμενών καιρικών συνθηκών. Η Επιτροπή, εντούτοις, θα δέχεται εναλλακτικές μεθόδους υπολογισμού της κανονικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών τιμών αναφοράς, εφόσον κρίνει ότι οι τιμές αυτές είναι αντιπροσωπευτικές και δεν βασίζονται σε αφύσικα υψηλές αποδόσεις. Αφού καθορισθεί το μέγεθος των απωλειών παραγωγής, πρέπει να υπολογίζεται το ποσό της καταβλητέας ενίσχυσης. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, το ποσό της καταβλητέας ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το μέσο επίπεδο παραγωγής κατά τη φυσιολογική περίοδο, πολλαπλασιαζόμενο επί την μέση τιμή κατά την ίδια περίοδο μείον την πραγματική παραγωγή του έτους επέλευσης του γεγονότος, πολλαπλασιαζόμενη επί τη μέση τιμή για το έτος αυτό. Το ποσό της ενίσχυσης θα πρέπει επίσης να μειώνεται κατά το ποσό των όποιων καταβολών απευθείας ενισχύσεων.
- 11.3.3. Κατά γενικό κανόνα ο υπολογισμός των απωλειών πρέπει να γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένης εκμετάλλευσης. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν η ενίσχυση καταβάλλεται για την αντιστάθμιση ζημιών που προκλήθηκαν από γεγονότα τοπικής εμβέλειας. Εντούτοις, στην περίπτωση που οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες έπληξαν μια ευρύτερη περιοχή με τον ίδιο τρόπο, η Επιτροπή θα δέχεται να βασίζονται οι καταβολές της ενίσχυσης στις μέσες απώλειες, υπό τον όρο ότι αυτές είναι αντιπροσωπευτικές και δεν θα οδηγούν σε σημαντική υπεραποζημίωση των δικαιούχων.
- 11.3.4. Στην περίπτωση ζημιών στα μέσα παραγωγής, οι επιπτώσεις των οποίων γίνονται αισθητές στη διάρκεια περισσότερων ετών (για παράδειγμα η μερική καταστροφή δενδροκαλλιέργειών από παγετό), για την πρώτη συγκομιδή μετά την επέλευση του δυσμενούς γεγονότος η ποσοστιαία πραγματική απώλεια σε σύγκριση με ένα φυσιολογικό έτος, προσδιοριζόμενο σύμφωνα με τις αρχές που εκτίθενται στις προηγούμενες παραγράφους, πρέπει να υπερβαίνει το 10 % και η ποσοστιαία πραγματική απώλεια, πολλαπλασιαζόμενη επί τον αριθμό των ετών κατά τα οποία σημειώθηκε απώλεια παραγωγής, πρέπει να υπερβαίνει το 20 % στις μειονεκτικές και το 30 % στις λοιπές περιοχές.
- 11.3.5. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που προαναφέρθηκαν κατ' αναλογία στην περίπτωση ενισχύσεων για την αποζη-

μίωση απωλειών στο ζωικό κεφάλαιο, οι οποίες προκλήθηκαν από δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

- 11.3.6. Για να αποφεύγεται η υπεραποζημίωση, από το ποσό των ενισχύσεων που καταβάλλονται πρέπει να αφαιρείται κάθε ποσό που λαμβάνεται βάσει προγραμμάτων ασφάλισης. Επιπλέον, τα συνήθη έξοδα, τα οποία απέφυγε ο γεωργός, για παράδειγμα λόγω της μη συγκομιδής των καλλιεργειών, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη. Εντούτοις, στις περιπτώσεις που τα έξοδα αυτά αυξάνονται εξαιτίας των δυσμενών καιρικών συνθηκών, μπορεί να χορηγείται συμπληρωματική ενίσχυση που να καλύπτει τα έξοδα αυτά.
- 11.3.7. Οι ενισχύσεις για την αποζημίωση γεωργών για ζημιές σε κτίρια και εξοπλισμό που προκλήθηκαν από δυσμενή καιρικά γεγονότα (για παράδειγμα ζημιές σε θερμοκήπια από χαλάζι) θα γίνονται δεκτές σε ποσοστό μέχρι 100 % του πραγματικού κόστους, χωρίς να εφαρμόζεται κατώτερο όριο.
- 11.3.8. Καταρχήν, οι ενισχύσεις της παρούσας ενότητας επιτρέπεται να καταβάλλονται μόνο σε γεωργούς ή, εναλλακτικά, σε οργάνωση παραγωγών, της οποίας ο γεωργός είναι μέλος. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει την πραγματική ζημία που υπέστη ο γεωργός.
- 11.4. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΖΩΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ
- 11.4.1. Στις περιπτώσεις που ένας γεωργός έχει απώλειες ζωικού κεφαλαίου συνεπεία ζωικής ασθένειας ή οι καλλιέργειές του προσβάλλονται από φυτική ασθένεια, αυτό συνήθως δεν αποτελεί θεομηνία ή έκτακτο γεγονός κατά την έννοια της συνθήκης. Στις περιπτώσεις αυτές, ενισχύσεις για την αποζημίωση των απωλειών και ενισχύσεις για την πρόληψη μελλοντικών απωλειών μπορούν να επιτραπούν από την Επιτροπή μόνο βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, το οποίο προβλέπει ότι οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων δραστηριοτήτων μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που να αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.
- 11.4.2. Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι η καταβολή ενισχύσεων σε γεωργούς για την αποζημίωση απωλειών που προκύπτουν από ζωικές ή φυτικές ασθένειες μπορεί να γίνει δεκτή μόνο στο πλαίσιο του κατάλληλου προγράμματος σε κοινοτικό, εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, για την πρόληψη, τον έλεγχο ή την εξάλειψη της σχετικής ασθένειας. Οι ενισχύσεις, οι οποίες απλώς αποζημιώνουν τους γεωργούς για τις απώλειες που υπέστησαν, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για τη θεραπεία του προβλήματος στην πηγή του, πρέπει να θεωρούνται καθαρές ενισχύσεις λειτουργίας, οι οποίες δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Επομένως, η Επιτροπή θα απαιτεί να

υπάρχουν κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις, προβλεπόμενες είτε από νόμο, κανονισμό είτε από διοικητική πράξη, που να επιβάλλουν στις αρμόδιες εθνικές αρχές να αντιμετωπίσουν την εν λόγω ασθένεια, είτε μέσω της οργάνωσης μέτρων για την εξάλειψή της, ιδίως μέσω δεσμευτικών μέτρων που προβλέπουν αποζημίωση, είτε αρχικά μέσω της δημιουργίας ενός συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης, σε συνδυασμό, εάν χρειάζεται, με ενισχύσεις, ώστε να ενθαρρύνονται οι μεμονωμένοι γεωργοί να συμμετέχουν στα προληπτικά μέτρα σε εθελοντική βάση ⁽²⁵⁾. Επομένως, μόνον οι ασθένειες που αποτελούν θέμα ανησυχίας των δημοσίων αρχών και όχι τα μέτρα για τα οποία οι γεωργοί πρέπει λογικά να αναλάβουν οι ίδιοι την ευθύνη, επιτρέπεται να είναι αντικείμενο μέτρων ενίσχυσης.

11.4.3. Οι στόχοι των μέτρων ενίσχυσης πρέπει να είναι είτε:

- προληπτικοί, κατά το μέτρο που περιλαμβάνουν μέτρα ή αναλύσεις ανίχνευσης, την εξόντωση παρασίτων που ενδεχομένως μεταδίδουν την ασθένεια, προληπτικούς εμβολιασμούς ζώων ή θεραπευτική αγωγή των καλλιεργειών και προληπτική σφαγή ζώων ή καταστροφή καλλιεργειών, ή
- αντισταθμιστικοί, κατά το μέτρο που τα προσβεβλημένα ζώα σφάζονται ή οι καλλιέργειες καταστρέφονται με διαταγή ή σύσταση των δημοσίων αρχών ή αποβιώνουν λόγω των εμβολιασμών ή άλλων μέτρων που συνιστούν ή διατάσσουν οι αρμόδιες αρχές, ή
- συνδυασμένοι, κατά το μέτρο που το καθεστώς αντισταθμιστικών ενισχύσεων για τις απώλειες που προέκυψαν από την ασθένεια υπόκειται στον όρο να αναλάβει ο αποδέκτης την υποχρέωση να λάβει στο μέλλον τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα, τα οποία καθορίζονται από τις δημόσιες αρχές.

11.4.4. Στην κοινοποίηση, το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι οι ενισχύσεις για την καταπολέμηση ζωικών και φυτικών ασθενειών συμβιβάζονται τόσο με τους στόχους όσο και με τις ειδικές διατάξεις που προβλέπονται στην κοινοτική κτηνιατρική και φυτογέιονομική νομοθεσία. Οι σχετικές ζωικές ή φυτικές ασθένειες πρέπει να αναφέρονται σαφώς, με παράλληλη περιγραφή των σχετικών μέτρων.

⁽²⁵⁾ Στις περιπτώσεις που ζωικές ή φυτικές ασθένειες αποδειγμένα προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, η Επιτροπή θα αξιολογεί το μέτρο ενίσχυσης σύμφωνα με το ανωτέρω σημείο 11.3 και δεν θα εφαρμόζονται οι απαιτήσεις αυτές.

11.4.5. Με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης προς τις αρχές που προαναφέρθηκαν, μπορεί να χορηγείται ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100 % των πραγματικών δαπανών για μέτρα όπως υγειονομικοί έλεγχοι, δοκιμασίες και άλλα μέτρα ανίχνευσης, για αγορά και χορήγηση εμβολίων, φαρμάκων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, για τη σφαγή και την καταστροφή καλλιεργειών. Εντούτοις, δεν επιτρέπεται να καταβάλλεται ενίσχυση σε σχέση με προληπτικά μέτρα, εάν η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει ειδικές επιβαρύνσεις για ορισμένα είδη μέτρων ελέγχου ασθενειών. Ομοίως, δεν επιτρέπεται να παρέχεται ενίσχυση, στις περιπτώσεις όπου η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει ότι το κόστος των μέτρων βαρύνει την γεωργική εκμετάλλευση, εκτός εάν το κόστος των εν λόγω μέτρων ενίσχυσης καλύπτεται εξ ολοκλήρου από υποχρεωτικές εισφορές των παραγωγών.

Μπορεί να χορηγείται αποζημίωση μέχρι του ύψους που καλύπτει την κανονική αξία των καλλιεργειών που καταστρέφονται ή των ζώων που σφάζονται. Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει εύλογη αποζημίωση για τα διαφυγόντα κέρδη, λαμβανομένων υπόψη των δυσχερειών που αφορούν την ανασύσταση της αγέλης ή την εκ νέου φύτευση καθώς και της τυχόν περιόδου απομόνωσης ή αναμονής που επιβάλλεται ή συνιστάται από τις αρμόδιες αρχές, ώστε να καταστεί δυνατή η εξάλειψη της ασθένειας πριν την ανασύσταση του ζωικού κεφαλαίου ή την εκ νέου φύτευση της εκμετάλλευσης.

Εάν η ενίσχυση παρέχεται στο πλαίσιο κοινοτικών ή/και εθνικών ή/και περιφερειακών καθεστώτων ενισχύσεων, η Επιτροπή θα απαιτεί αποδείξεις ότι δεν υπάρχει δυνατότητα υπεραποζημίωσης μέσω της σώρευσης των διαφόρων καθεστώτων. Στις περιπτώσεις που έχει εγκριθεί κοινοτική ενίσχυση, πρέπει να δηλώνεται η ημερομηνία και τα στοιχεία αναφοράς της σχετικής απόφασης της Επιτροπής.

11.5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

11.5.1. Ως εναλλακτική δυνατότητα σε σχέση με την πληρωμή εκ των υστέρων αποζημίωσης για απώλειες που προκαλούνται από θεομηνίες, ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει καθεστάτα ενισχύσεων, για να ενθαρρύνουν τους γεωργούς να αποκτούν ασφαλιστική κάλυψη έναντι παρόμοιων γεγονότων. Είναι πάγια πολιτική της Επιτροπής να επιτρέψει ενισχύσεις σε ποσοστό μέχρι 80 % του κόστους των ασφαλιστρών για την κάλυψη έναντι απωλειών που προκαλούνται από θεομηνίες και έκτακτα γεγονότα, τα οποία εμπιπτουν στο πεδίο εφαρμογής του σημείου 11.2. ανωτέρω, και από δυσμενή κλιματικά γεγονότα, τα οποία μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνίες σύμφωνα με το σημείο 11.3. Στις περιπτώσεις που η ασφάλιση καλύπτει επίσης και άλλες απώλειες προκαλούμενες από δυσμενή κλιματικά γεγονότα ή ζημιές προκαλούμενες από ζωικές ή φυτικές ασθένειες, το ποσοστό ενίσχυσης μειώνεται σε 50 % του κόστους των ασφαλιστρών.

11.5.2. Η Επιτροπή θα εξετάζει τα άλλα μέτρα ενίσχυσης που συνδέονται με ασφάλιση κατά θεομηνιών και έκτακτων γεγονότων κατά περίπτωση, ιδίως τα προγράμματα αντασφάλισης και άλλα μέτρα ενίσχυσης για την στήριξη των παραγωγών σε περιοχές ιδιαίτερα υψηλού κινδύνου.

11.5.3. Οι ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστρών δεν επιτρέπεται να αποτελούν φραγμό στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ασφαλιστικών υπηρεσιών. Αυτό θα συνέβαινε, για παράδειγμα, εάν η δυνατότητα παροχής ασφαλιστικής κάλυψης περιοριζόταν σε μία και μόνη εταιρία ή όμιλο εταιριών ή εάν όρος της ενίσχυσης ήταν ότι η ασφαλιστική σύμβαση πρέπει να συνάπτεται με εταιρία εγκατεστημένη στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

12. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟ

Η ανταλλαγή αγροτεμαχίων στο πλαίσιο εργασιών αναδασμού, οι οποίες αναλαμβάνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη νομοθεσία του αντίστοιχου κράτους μέλους, διευκολύνει τη δημιουργία οικονομικά βιώσιμων εκμεταλλεύσεων και επομένως συμβάλλει στην ανάπτυξη του γεωργικού τομέα στο σύνολό του, ενώ έχει περιορισμένες επιπτώσεις στον ανταγωνισμό. Επομένως, η Επιτροπή επιτρέπει να χορηγούνται ενισχύσεις για την κάλυψη του νομικού και διοικητικού κόστους του αναδασμού περιλαμβανομένων των δαπανών διεξαγωγής έρευνας σε ποσοστό μέχρι 100 % των πραγματικών δαπανών. Εντούτοις, όταν χορηγείται ενίσχυση για επενδύσεις στο πλαίσιο ενός προγράμματος αναδασμού περιλαμβανομένων των ενισχύσεων για την αγορά γης, στις επενδύσεις αυτές εφαρμόζονται τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης που αναφέρονται στο σημείο 4.1.

13. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

13.1. Τα μέτρα ενίσχυσης που αποσκοπούν να παράσχουν κίνητρα για την βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων τείνουν να προσθέτουν στην αξία της γεωργικής παραγωγής και βοηθούν τον τομέα στο σύνολό του να προσαρμοσθεί στη ζήτηση των καταναλωτών, η οποία δίνει αυξανόμενη έμφαση στην ποιότητα. Η Επιτροπή γενικά αντιμετωπίζει ευνοϊκά τις ενισχύσεις αυτές. Εντούτοις, η πείρα έχει αποδείξει ότι παρόμοια μέτρα ενίσχυσης μπορούν να δημιουργήσουν κίνδυνο στρέβλωσης των συνθηκών ανταγωνισμού και μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Αυτό αληθεύει ιδίως στην περίπτωση όπου χορηγούνται μεγάλα ποσά ενίσχυσης ή όπου η καταβολή της ενίσχυσης συνεχίζεται και όταν η ενίσχυση έχει πάψει να λειτουργεί ως κίνητρο, και επομένως προδλαμβάνει χαρακτηριστικά λειτουργικής ενίσχυσης. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να αναθεωρήσει την πολιτική της σε σχέση με τις ενισχύσεις αυτές.

13.2. Η Επιτροπή θα επιτρέπει, ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες και παρόμοια υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών μελετών, των μελετών σκοπιμότητας και

σχεδιασμού και της έρευνας αγοράς, να χορηγούνται για δραστηριότητες συναφείς με την ανάπτυξη ποιοτικών γεωργικών προϊόντων, οι οποίες περιλαμβάνουν:

— δραστηριότητες έρευνας της αγοράς, σύλληψη και σχεδιασμό των προϊόντων⁽²⁶⁾, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που χορηγούνται για την προπαρασκευη αιτήσεων για την αναγνώριση ονομασιών προέλευσης ή για πιστοποιητικά ιδιοτυπίας σύμφωνα με τους σχετικούς κοινοτικούς κανονισμούς,

— την καθιέρωση συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, όπως είναι οι σειρές ISO 9000 ή ISO 14000, συστημάτων που βασίζονται στην ανάλυση κινδύνων και κρίσιμα σημεία ελέγχου (HACCP) ή συστημάτων περιβαλλοντικού ελέγχου,

— το κόστος της κατάρτισης του προσωπικού, ώστε να εφαρμόζει συστήματα διασφάλισης της ποιότητας και συστήματα τύπου HACCP.

Μπορούν επίσης να χορηγούνται ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους των επιβαρύνσεων που εισπράττουν οι αναγνωρισμένοι οργανισμοί πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και παρόμοιων συστημάτων.

Για να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να χορηγούνται μεγάλα ποσά ενίσχυσης σε μεγάλες εταιρίες, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης, η οποία μπορεί να χορηγείται βάσει της παρούσας ενότητας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 100 000 ευρώ ανά δικαιούχο σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών ή, στην περίπτωση ενίσχυσης προς επιχειρήσεις που εμπίπτουν στον κατά την Επιτροπή ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων⁽²⁷⁾, το 50 % του επιλέξιμου κόστους, εάν το ποσό αυτό είναι υψηλότερο. Για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, ο δικαιούχος θεωρείται ότι είναι ο αποδέκτης των υπηρεσιών.

Ενίσχυση για επενδύσεις που είναι αναγκαίες για την αναβάθμιση των παραγωγικών εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που είναι αναγκαίες για τη διαχείριση του συστήματος τεκμηρίωσης και για την εκτέλεση ελέγχων διαδικασιών και προϊόντων, επιτρέπεται να χορηγείται μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που εκτίθενται στα σημεία 4.1. και 4.2. ανωτέρω, ανάλογα με την περίπτωση.

13.3. Προηγουμένως, η Επιτροπή αντιμετώπιζε ευνοϊκά τις ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους μέτρων ποιοτικού ελέγχου, επιτρέποντας τη χορήγηση ενισχύσεων σε ποσοστό μέχρι 100 % για το κόστος των υποχρεωτικών ελέγ-

⁽²⁶⁾ Ενίσχυση για δραστηριότητες προώθησης επιτρέπεται να χορηγείται μόνο σύμφωνα με το αντίστοιχο ρυθμιστικό πλαίσιο.

⁽²⁷⁾ ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4.

χων και 70 % για το κόστος των μη υποχρεωτικών ελέγχων. Εντούτοις, ενόψει της αυξανόμενης έμφασης που δίνεται στην ασφάλεια και την ποιότητα των γεωργικών προϊόντων, και ειδικότερα της υποχρέωσης να χρησιμοποιούνται συστήματα τύπου HACCP για τη διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων, το φάσμα των ελέγχων που εκτελούνται στο σύννηδες πλαίσιο της παραγωγικής διαδικασίας έχει αυξηθεί σημαντικά και το κόστος των ελέγχων αυτών έχει καταστεί κανονικό στοιχείο του κόστους παραγωγής. Λόγω της άμεσης επίπτωσης του κόστους ποιοτικού ελέγχου στο κόστος παραγωγής, ενισχύσεις του είδους αυτού ενέχουν τον υπαρκτό κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού, ιδίως εάν καταβάλλονται επιλεκτικά. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρέπει να χορηγείται καμία ενίσχυση σε σχέση με τους συνήθεις ποιοτικούς ελέγχους κατά τη διαδικασία παραγωγής και τους συνήθεις ελέγχους προϊόντων που εκτελούνται από τον παρασκευαστή, ασχέτως του εάν εκτελούνται σε εθελοντική ή σε υποχρεωτική βάση, ως τμήμα συστήματος HACCP ή παρόμοιων συστημάτων. Ενίσχυση πρέπει να χορηγείται μόνο σε σχέση με ελέγχους που εκτελούνται από ή για λογαριασμό τρίτων, όπως είναι οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές ή ανεξάρτητοι οργανισμοί που ενεργούν για λογαριασμό τους ή οργανισμοί αρμόδιοι για τον έλεγχο και την επίβλεψη της χρήσης ονομασιών προέλευσης, σημάτων βιολογικής παραγωγής ή ποιοτικών σημάτων.

- 13.4. Λόγω της διαφορετικής πολιτικής των κρατών μελών όσον αφορά τη μετακύλιση του κόστους των μέτρων υποχρεωτικού ελέγχου τα οποία εκτελούνται σύμφωνα με την κοινοτική ή την εθνική νομοθεσία από τις αρμόδιες αρχές ή για λογαριασμό τους, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να επιτρέπει να καταβάλλεται ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100 % του κόστους των ελέγχων αυτών, εκτός εάν με την κοινοτική νομοθεσία έχουν καθορισθεί τα ποσά που πρέπει να καταβάλλονται από τους παραγωγούς για μέτρα ελέγχου. Εάν η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει ότι το κόστος των ελέγχων καλύπτεται από τους παραγωγούς, χωρίς όμως να προσδιορίζει το ακριβές ποσό με το οποίο επιβαρύνονται, η Επιτροπή θα επιτρέπει να καταβάλλεται ενίσχυση μόνο στο πλαίσιο ενός συστήματος ενισχύσεων που χρηματοδοτείται από φόρους υπέρ τρίτων και που εξασφαλίζει ότι ολόκληρο το οικονομικό κόστος των ελέγχων καλύπτεται από τους παραγωγούς. Η Επιτροπή θα εξετάζει τις προτάσεις για τη χορήγηση προσωρινής και φθίνουσας ενίσχυσης με στόχο να δοθεί χρόνος στους παραγωγούς για να προσαρμοστούν στους ελέγχους αυτούς, κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Στην ειδική περίπτωση των ενισχύσεων που καταβάλλονται για την κάλυψη του κόστους μέτρων ελέγχου, τα οποία εκτελούνται για την εξασφάλιση της αυθεντικότητας των ονομασιών προέλευσης ή των πιστοποιητικών ιδιοτυπίας στο πλαίσιο των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2081/92 ⁽²⁸⁾ και (ΕΟΚ) αριθ. 2082/92 του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾, η Επιτροπή θα επιτρέπει να καταβάλλονται προσωρινές και φθίνουσες εν-

ισχύσεις για την κάλυψη του κόστους των ελέγχων κατά τα έξι πρώτα έτη από την εγκαθίδρυση του συστήματος ελέγχων. Οι υφιστάμενες ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους των ελέγχων αυτών πρέπει να μειωθούν προοδευτικά, κατά τρόπον ώστε να εξαλειφθούν εντός έξι ετών από την έναρξη ισχύος των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

Ενόψει του ειδικού κοινοτικού ενδιαφέροντος για την εξασφάλιση της ανάπτυξης μεθόδων βιολογικής παραγωγής ⁽³⁰⁾, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων για τη διενέργεια ελέγχων των μεθόδων βιολογικής παραγωγής στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου ⁽³¹⁾ σε ποσοστό μέχρι 100 % των πραγματικών δαπανών.

- 13.5. Η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων σε αρχικό ποσοστό μέχρι 100 % του κόστους των ελέγχων που διενεργούνται από άλλους οργανισμούς αρμόδιους για την επίβλεψη της χρήσης σημάτων ποιότητας καθώς και σημάτων στο πλαίσιο αναγνωρισμένων συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας. Οι ενισχύσεις αυτές πρέπει να μειώνονται προοδευτικά, έτσι ώστε να έχουν καταργηθεί το έβδομο έτος από την καθιέρωσή τους. Οι υφιστάμενες ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους των ελέγχων που διενεργούνται από τους εν λόγω οργανισμούς πρέπει να μειωθούν προοδευτικά, κατά τρόπον ώστε να καταργηθούν εντός έξι ετών από την έναρξη ισχύος των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

14. ΠΑΡΟΧΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

- 14.1. Η Επιτροπή αντιμετωπίζει ευνοϊκά τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποσκοπούν να παράσχουν τεχνική υποστήριξη στο γεωργικό τομέα. Αυτές οι ήπιες ενισχύσεις βελτιώνουν την αποδοτικότητα και τον επαγγελματισμό της γεωργίας στην Κοινότητα και με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της, ενώ έχουν πολύ περιορισμένες επιπτώσεις στον ανταγωνισμό. Μπορούν επομένως να χορηγούνται ενισχύσεις σε ποσοστό μέχρι 100 % του κόστους για την κάλυψη δραστηριοτήτων όπως:

— εκπαίδευση και κατάρτιση· οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να περιλαμβάνουν το πραγματικό κόστος διοργάνωσης του προγράμματος κατάρτισης, τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής, καθώς και το κόστος παροχής υπηρεσιών αντικατάστασης κατά την απουσία του γεωργού ή του γεωργικού εργατή,

⁽²⁸⁾ ΕΕ L 208 της 24.7.1992, σ. 1.

⁽²⁹⁾ ΕΕ L 208 της 24.7.1992, σ. 1.

⁽³⁰⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη αριθ. 41 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη.

⁽³¹⁾ ΕΕ L 198 της 22.7.1991, σ. 1.

- παροχή υπηρεσιών γεωργικής διαχείρισης και υπηρεσιών αντικατάστασης στο αγρόκτημα,
- αμοιβές συμβούλων,
- διοργάνωση διαγωνισμών, εκθέσεων και πανηγύρεων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης για το κόστος συμμετοχής στις εκδηλώσεις αυτές,
- άλλες δραστηριότητες για τη διάδοση νέων τεχνικών, όπως είναι εύλογα πιλοτικά έργα μικρής κλίμακας ή έργα επίδειξης.

14.2. Για να αποτραπεί η δημιουργία στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, αυτό το είδος μέτρων ενίσχυσης πρέπει καταρχήν να είναι διαθέσιμο σε όλους όσους είναι επιλέξιμοι στη συγκεκριμένη περιοχή με βάση αντικειμενικά οριζόμενα κριτήρια. Οι ενισχύσεις που περιορίζονται σε προσδιορισμένες ομάδες, με στόχο την παροχή στήριξης μόνο για τα μέλη τους, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι διευκολύνουν την ανάπτυξη του τομέα στο σύνολό του και πρέπει να θεωρούνται λειτουργικές ενισχύσεις. Έτσι, όταν η παροχή των υπηρεσιών αυτών αναλαμβάνεται από ομάδες παραγωγών ή άλλες γεωργικές οργανώσεις αμοιβαίας υποστήριξης, η Επιτροπή θα επιδιώκει την παροχή διαβεβαιώσεων ότι οι συγκεκριμένες υπηρεσίες είναι διαθέσιμες σε όλους τους επιλέξιμους γεωργούς. Στις περιπτώσεις αυτές, οποιαδήποτε συνεισφορά για την κάλυψη του διοικητικού κόστους της ομάδας ή της οργάνωσης πρέπει να περιορίζεται στο κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας.

14.3. Το συνολικό ποσό της στήριξης που παρέχεται βάσει της παρούσας ενότητας δεν πρέπει να υπερβαίνει 100 000 ευρώ ανά δικαιούχο σε διάστημα τριών ετών ή, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες εμπίπτουν στον κατά την Επιτροπή ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων⁽³²⁾, το 50 % του επιλέξιμου κόστους, εάν το ποσό αυτό είναι υψηλότερο. Για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, δικαιούχος θεωρείται ότι είναι το πρόσωπο που είναι λήπτης των υπηρεσιών.

15. ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

15.1. Εκτός από τα μέτρα ενίσχυσης που περιγράφονται παραπάνω, η Επιτροπή θα επιτρέπει τη χορήγηση και των παρακάτω ενισχύσεων στον κτηνοτροφικό τομέα για τη στήριξη της διατήρησης και βελτίωσης της γενετικής ποιότητας του κοινοτικού ζωικού κεφαλαίου:

- ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 100 % για την κάλυψη του διοικητικού κόστους της κατιέρωσης και διατήρησης γενεαλογικών μητρώων,
- ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 70 % για τις δοκιμές προσδιορισμού της γενετικής ποιότητας ή της απόδοσης του ζωικού κεφαλαίου,

- ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 40 % του επιλέξιμου κόστους για επενδύσεις σε κέντρα ζωικής αναπαραγωγής και για την εισαγωγή σε επίπεδο εκμετάλλευσης καινοτόμων τεχνικών ή πρακτικών αναπαραγωγής ζώων,

- ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι 30 % του κόστους κατοχής μεμονωμένων αρσενικών ζώων αναπαραγωγής υψηλής γενετικής ποιότητας, εγγεγραμμένων σε γενεαλογικά μητρώα.

Οι ενισχύσεις για τη διατήρηση των απειλούμενων ειδών ή φυλών θα αξιολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου IV του τίτλου II του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη.

16. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

16.1. Μετά την έκδοση του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, οι διάφορες παρεκκλίσεις που προβλέπονται από τους κανόνες που ισχύουν επί του παρόντος υπέρ των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών και των νησιών του Αιγαίου Πελάγους, οι οποίες υπό ορισμένες περιστάσεις προβλέπουν τη χορήγηση συμπληρωματικών κρατικών ενισχύσεων, έχουν καταργηθεί. Εντούτοις, οι κανονισμός βασίζεται στην αρχή ότι θα θεσπισθούν, κατά τον προγραμματισμό των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης για τις εν λόγω περιφέρειες, νέες διατάξεις που θα παρέχουν την αναγκαία ευελιξία για τις προσαρμογές και παρεκκλίσεις που απαιτούνται για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των περιοχών αυτών. Η Επιτροπή επομένως θα εξετάζει προτάσεις για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων που προορίζονται να καλύψουν το ανάγκες των περιφερειών αυτών κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη το συμβασιμότητα των σχετικών μέτρων με τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης για τις συγκεκριμένες περιφέρειες, καθώς και τις επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό.

16.2. Όσον αφορά τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες, κατά παρέκκλιση από τη γενική απαγόρευση χορήγησης λειτουργικών ενισχύσεων που προβλέπεται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή θα εξετάζει προτάσεις για τη χορήγηση λειτουργικών ενισχύσεων στις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες χωριστά για κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που προβλέπονται στη συνθήκη, και ιδίως τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των μέτρων στον ανταγωνισμό, στις συγκεκριμένες περιφέρειες και σε άλλα μέρη της Κοινότητας.

17. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη θα εξετάζονται σύμφωνα με τα κριτήρια που τίθενται με το εφαρμοστέο κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη⁽³³⁾. Η αύξηση των ποσοστών ενίσχυσης κατά 10 % υπέρ των μικρών και μεσάων επιχειρήσεων, η

⁽³²⁾ ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4.

⁽³³⁾ ΕΕ C 45 της 17.2.1996, σ. 5, όπως τροποποιήθηκε τελευταία όσον αφορά την εφαρμογή του στον γεωργικό τομέα (ΕΕ C 48 της 13.2.1998, σ. 2).

οποία προβλέπεται στο σημείο 4.2.6. του κοινοτικού πλαισίου για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εφαρμόζεται επίσης και στον γεωργικό τομέα ⁽³⁴⁾.

18. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Οι ενισχύσεις για την προώθηση και διαφήμιση γεωργικών προϊόντων θα αξιολογούνται σύμφωνα με το πλαίσιο που εφαρμόζεται στη διαφήμιση γεωργικών προϊόντων και ορισμένων προϊόντων που δεν αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης, εκτός όμως από τα προϊόντα αλιείας ⁽³⁵⁾.

19. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΒΡΑΧΥ-ΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Τα επιδοτούμενα βραχυπρόθεσμα δάνεια («Credits de Gestion») για τον γεωργικό τομέα θα αξιολογούνται σύμφωνα με τις εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις: επιδοτούμενα βραχυπρόθεσμα δάνεια στη γεωργία ⁽³⁶⁾.

20. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων θα αξιολογούνται σύμφωνα με τις εφαρμοστέες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽³⁷⁾.

21. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Οι ενισχύσεις για απασχόληση θα αξιολογούνται σύμφωνα με τις εφαρμοστέες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις για απασχόληση ⁽³⁸⁾.

22. ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΙΣΧΥΟΝΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Με την επιφύλαξη του σημείου 23.3 τα ακόλουθα κείμενα καταργούνται και αντικαθίστανται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και τα κατάλληλα μέτρα:

- πρόταση για τα κατάλληλα μέτρα σχετικά με ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη στον τομέα της κτηνοτροφίας και των κτηνοτροφικών προϊόντων ⁽³⁹⁾,
- κανόνες που διέπουν την χορήγηση εθνικών ενισχύσεων στην περίπτωση ζημιών στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα γεωργικής παραγωγής και εθνικές ενισχύ-

σεις που αφορούν την καταβολή ενός ποσοστού των ασφαλιστρών που καλύπτουν τους κινδύνους αυτούς ⁽⁴⁰⁾,

- ρυθμιστικό πλαίσιο για τις εθνικές ενισχύσεις προς τις οργανώσεις παραγωγών ⁽⁴¹⁾,
- κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων ⁽⁴²⁾.

Μετά την έναρξη ισχύος των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, με την επιφύλαξη του σημείου 5.6.2., οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος ⁽⁴³⁾ παύουν να εφαρμόζονται στον γεωργικό τομέα.

23. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

23.1. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

23.1.1. Με την επιφύλαξη του κατωτέρω σημείου 23.1.2., όλα τα νέα καθεστώτα ενισχύσεων και όλες οι νέες μεμονωμένες ενισχύσεις πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή, πριν τεθούν σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης και τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 88 της συνθήκης ⁽⁴⁴⁾.

23.1.2. Σύμφωνα με το άρθρο 52 του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, δεν απαιτείται χωριστή κοινοποίηση κατά το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις που προορίζονται για την παροχή συμπληρωματικής χρηματοδότησης για μέτρα αγροτικής ανάπτυξης, για τα οποία χορηγείται κοινοτική στήριξη, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ενίσχυση έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή και έχει εγκριθεί από αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού, στο πλαίσιο του προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 40 του κανονισμού.

Για να υπαχθούν στην εξαίρεση αυτή, τα σχετικά μέτρα και το ποσό συμπληρωματικής κρατικής ενίσχυσης που κατανέμεται σε καθένα από αυτά πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς στο σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού εφαρμογής για την αγροτική ανάπτυξη. Η έγκριση του σχεδίου από την Επιτροπή θα καλύπτει μόνο τα μέτρα που έχουν προσδιοριστεί με τον τρόπο αυτό. Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για άλλα μέτρα, είτε περιλαμβάνονται είτε όχι στο σχέδιο, ή τα μέτρα τα οποία υπόκεινται σε διαφορετικούς όρους από τους προβλεπόμενους στο σχέδιο, πρέπει να κοινοποιούνται χωριστά στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3.

⁽³⁴⁾ ΕΕ C 213 της 23.7.1996, σ. 4.

⁽³⁵⁾ ΕΕ C 302 της 12.11.1987, σ. 6.

⁽³⁶⁾ ΕΕ C 44 της 16.2.1996, σ. 2.

⁽³⁷⁾ ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

⁽³⁸⁾ ΕΕ C 334 της 12.12.1995, σ. 4.

⁽³⁹⁾ Επιστολή της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη αριθ. SG(75) D/29416 της 19.9.1975.

⁽⁴⁰⁾ Έγγραφο εργασίας VI/5934/86-Αναθ. 2.

⁽⁴¹⁾ Έγγραφο εργασίας VI/503/88.

⁽⁴²⁾ ΕΕ C 29 της 2.2.1996, σ. 4.

⁽⁴³⁾ ΕΕ C 72 της 10.3.1994, σ. 3.

⁽⁴⁴⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

Επιπλέον, η έγκριση του σχεδίου από την Επιτροπή θα καλύπτει μόνο το ποσό της ενίσχυσης που αναφέρεται από το κράτος μέλος. Κάθε αύξηση μεγαλύτερη από 25 % στο ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται για ένα συγκεκριμένο μέτρο κατά το σχετικό έτος, ή κάθε αύξηση άνω του 5 % σε σχέση με το συνολικό προβλεπόμενο ποσό, θα υπόκειται σε έγκριση της Επιτροπής⁽⁴⁵⁾.

Οι ίδιοι κανόνες εφαρμόζονται κατ' αναλογία και στις τροποποιήσεις των σχεδίων αγροτικής ανάπτυξης.

23.2. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

23.2.1. Κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 1974, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αποφάσισαν να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή πλήρη κατάλογο όλων των κρατικών ενισχύσεων για τη γεωργία που ίσχυαν το 1974. Η Επιτροπή θεώρησε ότι οι κατάλογοι αυτοί αποτελούσαν ουσιαστικό μέσο για την εξασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας των εθνικών μέτρων ενίσχυσης, για την αξιολόγησή τους σύμφωνα με κοινά κριτήρια και για τη διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της κοινής γεωργικής αγοράς. Ως εκ τούτου, με επιστολή της 24ης Ιουνίου 1976⁽⁴⁶⁾, η Επιτροπή ζήτησε από όλα τα κράτη μέλη να υποβάλλουν ενημερωμένο κατάλογο των εθνικών καθεστώτων ενίσχυσης το αργότερο στο τέλος του Μαΐου κάθε έτους.

23.2.2. Οι ρυθμίσεις αυτές έχουν πλέον αντικατασταθεί από το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις σχετικά με όλα τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων, για τα οποία δεν έχει επιβληθεί ειδική υποχρέωση υποβολής εκθέσεων με εγκριτική υπό όρους απόφαση.

23.2.3. Στον γεωργικό τομέα, οι ρυθμίσεις, για την υποβολή ετήσιων εκθέσεων πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης των σχεδίων αγροτικής ανάπτυξης που προβλέπονται στο κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999, καθώς και τα διάφορα συστήματα υποβολής εκθέσεων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των συμφωνιών του ΠΟΕ και από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Στο μέτρο του δυνατού, οι ρυθμίσεις σχετικά με τις εκθέσεις πρέπει να αποφεύγουν την επανάληψη της ίδιας εργασίας ή τις πολλαπλές παρουσιάσεις των ίδιων βασικών πληροφοριών με διαφορετική μορφή.

23.2.4. Προς το παρόν, οι εκθέσεις πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με τις παρακάτω κατευθύνσεις. Εντούτοις, η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη, να προτείνει τροποποιήσεις στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, για να ληφθεί ιδίως υπόψη η πείρα που αποκτάται από την υλοποίηση των διαδικασιών

παρακολούθησης και αξιολόγησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1257/1999:

α) μια ενιαία έκθεση πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή, την πρώτη φορά πριν την 1η Ιουλίου 2001 και στη συνέχεια το αργότερο στις 30 Ιουνίου κάθε έτους, η οποία θα καλύπτει όλα τα καθεστώτα ενίσχυσης για τον γεωργικό τομέα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Η έκθεση πρέπει να περιέχει δύο μέρη, ήτοι ένα γενικό μέρος και ατομικές εκθέσεις για όλα τα υφιστάμενα καθεστώτα ενίσχυσης:

β) το γενικό μέρος, μήκους περίπου πέντε έως δέκα σελίδων, πρέπει να περιλαμβάνει επισκόπηση της εξέλιξης της δημόσιας πολιτικής στο συγκεκριμένο κράτος μέλος σε σχέση με τη στήριξη του γεωργικού τομέα. Πρέπει να συνοψίζει τις σημαντικές μεταβολές κατά το εξεταζόμενο έτος και να περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή των λόγων εισαγωγής σημαντικών νέων καθεστώτων ενίσχυσης ή λήξης της εφαρμογής υφιστάμενων καθεστώτων, επίσης δε πρέπει να περιγράφει τις σημαντικές αλλαγές που επήλθαν στο επίπεδο στήριξης που χορηγείται στα υφιστάμενα καθεστώτα ενίσχυσης.

Εάν η αρμοδιότητα για την εφαρμογή της πολιτικής κρατικών ενισχύσεων στον γεωργικό τομέα έχει ανατεθεί στις περιφέρειες, ένα κράτος μέλος μπορεί, εάν το θεωρεί σκόπιμο, να υποβάλλει χωριστές γενικές εκθέσεις που καλύπτουν τις δραστηριότητες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στο γενικό μέρος πρέπει να προσαρτώνται γενικά δημοσιονομικά στοιχεία που να παρουσιάζουν το συνολικό επίπεδο δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για τον γεωργικό τομέα. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να διακρίνουν μεταξύ:

— εθνικών συνεισφορών στη χρηματοδότηση μέτρων που στηρίζονται από την Κοινότητα βάσει του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη ή άλλων κοινοτικών κανονισμών,

— στήριξης για μέτρα κρατικών ενισχύσεων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή στο πλαίσιο του προγραμματισμού αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 52 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 (βλέπε σημείο 23.1.2.),

— άλλων μέτρων κρατικών ενισχύσεων.

Τα εν λόγω γενικά δημοσιονομικά στοιχεία πρέπει να υποβάλλονται, στο μέτρο του δυνατού, με τη μορφή ενιαίου ενδεικτικού πίνακα⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁵⁾ Άρθρο 35 του κανονισμού εφαρμογής.

⁽⁴⁶⁾ SG(76) D/6717.

⁽⁴⁷⁾ Βλέπε σημεία 8 και 16 του παραρτήματος του κανονισμού 1750/1999.

γ) Πρέπει να υποβάλλονται ατομικές εκθέσεις για κάθε υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων⁽⁴⁸⁾, το οποίο δεν έχει εγκριθεί από την Επιτροπή στο πλαίσιο του προγραμματισμού αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 52 του ανωτέρω κανονισμού⁽⁴⁹⁾.

Στην περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων που αφορούν επενδύσεις συναφείς με τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, οι ανωτέρω εκθέσεις θα πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρατίθεται στο τμήμα I του παραρτήματος. Επιπλέον, οι πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αξιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής της συμμόρφωσης του καθεστώτος αυτού προς τους περιορισμούς που αναφέρονται στο σημείο 4.2.4. αυτών των κατευθυντήριων γραμμών θα πρέπει επίσης να υποβάλλονται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην έγκριση του σχετικού καθεστώτος ενισχύσεων.

Στις άλλες περιπτώσεις, οι εκθέσεις πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με την απλουστευμένη μορφή εντύπου που παρατίθεται στο τμήμα II του παραρτήματος. Στην περίπτωση των καθεστώτων ενισχύσεων που αφορούν επενδύσεις στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, οι αναγκαίες πληροφορίες για την αξιολόγηση εκ μέρους της Επιτροπής της συμμόρφωσης του σχετικού καθεστώτος προς τους περιορισμούς που αναφέρονται στα σημεία 4.1.1.3. και 4.1.1.4. αυτών των κατευθυντήριων γραμμών πρέπει επίσης να υποβάλλονται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην έγκριση του σχετικού καθεστώτος ενισχύσεων.

Στην περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει με φόρους υπέρ τρίτων, θα πρέπει επίσης να αναφέρονται το προϊόν των παρακρατηθέντων φόρων και οι δαπάνες του δημοσίου για το καθεστώς αυτό, αφαιρούμενης της συνεισφοράς του σχετικού τομέα.

23.2.5. Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες για τα υφιστάμενα καθεστάτα ενισχύσεων κατά περίπτωση, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης.

23.2.6. Στις περιπτώσεις που δεν υποβάλλονται ετήσιες εκθέσεις σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή μπορεί να ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

23.2.7. Όσον αφορά τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει μεγαλύτερη διαφάνεια στην πληροφόρηση σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα.

23.3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΝΕΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές από 1ης Ιανουαρίου 2000, στις νέες κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων και στις κοινοποιήσεις που εκκρεμούν την εν λόγω ημερομηνία.

Οι παράνομες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 θα κρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν τη στιγμή κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

23.4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή προτείνει στα κράτη μέλη να τροποποιήσουν τα υφιστάμενα σε αυτά καθεστάτα ενισχύσεων που είναι συναφή με τις ενισχύσεις για επενδύσεις στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I, ώστε να συμμορφωθούν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έως τις 30 Ιουνίου 2000 το αργότερο και να τροποποιήσουν τα άλλα υφιστάμενα καθεστάτα ενισχύσεων που καλύπτονται από αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2000 το αργότερο.

Τα κράτη μέλη καλούνται να επιβεβαιώσουν εγγράφως ότι αποδέχονται τις εν λόγω προτάσεις για κατάλληλα μέτρα το αργότερο έως την 1η Μαρτίου του 2000.

Στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν επιβεβαιώσει την αποδοχή του εγγράφως πριν την ημερομηνία αυτή, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι το εν λόγω κράτος μέλος έχει αποδεχθεί τις προτάσεις αυτές, εκτός εάν δηλώσει ρητά τη διαφωνία του εγγράφως.

Εάν ένα κράτος μέλος δεν αποδεχθεί εν όλω ή εν μέρει τις προτάσεις αυτές έως την εν λόγω ημερομηνία, η Επιτροπή θα ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

⁽⁴⁸⁾ Εκθέσεις για μεμονωμένες ενισχύσεις, οι οποίες χορηγούνται εκτός του πλαισίου ενός καθεστώτος ενισχύσεων, πρέπει να υποβάλλονται μόνον όταν αυτό αποτελεί όρο για την έγκριση της ενίσχυσης από την Επιτροπή.

⁽⁴⁹⁾ Εκθέσεις για καθεστάτα ενισχύσεων, τα οποία έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 52 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999, πρέπει να υποβάλλονται στο πλαίσιο των εκθέσεων για την υλοποίηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πληροφορίες βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ για το καθεστώς ενίσχυσεων, για μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο ενός καθεστώτος ή για μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται εκτός εγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσεων

I. ΕΝΤΥΠΟ ΛΕΠΤΟΜΕΡΟΥΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

1. **Ονομασία του καθεστώτος ή της μεμονωμένης ενίσχυσης στη γλώσσα της χώρας αποστολής:**

1α. Κύριος και δευτερεύων στόχος.

2. **Ημερομηνία της πλέον πρόσφατης έγκρισης της Επιτροπής και αριθμός ενίσχυσης:**3. **Δαπάνες στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης:**

Θα πρέπει να υποβάλλονται χωριστά αριθμητικά στοιχεία για κάθε μέσο ενίσχυσης που περιλαμβάνεται στο καθεστώς (π.χ. επιχορήγηση, χαμηλότοκα δάνεια, εγγυήσεις). Πρέπει να αποστέλλονται αριθμητικά στοιχεία για τις δαπάνες ή τις αναλήψεις υποχρεώσεων, τις απώλειες εσόδων καθώς και τους άλλους χρηματοοικονομικούς παράγοντες που συνδέονται με τη χορήγηση της ενίσχυσης (π.χ. διάρκεια του δανείου, επιδοτήσεις επιτοκίου, μη αποπληρωθέντα τμήματα των δανείων μετά την αφαίρεση των επιστραφέντων ποσών, παρεμβάσεις σχετικά με τις εγγυήσεις μετά την αφαίρεση των ασφαλιστρών και των επιστραφέντων ποσών).

Τα εν λόγω στοιχεία για τις δαπάνες πρέπει να παρέχονται με την ακόλουθη διάταξη:

3.1. Για το έτος n ⁽⁵⁰⁾, να αναφερθούν οι προβλέψεις δαπανών ή οι εκτιμώμενες απώλειες εσόδων λόγω φορολογικών δαπανών.3.2. Για το έτος $n-1$, να αναφερθούν:3.2.1. το ποσό των αναληφθεισών υποχρεώσεων ή οι εκτιμώμενες απώλειες εσόδων λόγω φορολογικών δαπανών για νέα ενισχυόμενα σχέδια και οι πραγματικές πληρωμές για τα νέα αλλά και για τα υλοποιούμενα σχέδια ⁽⁵¹⁾,

3.2.2. ο αριθμός των νέων δικαιούχων και ο αριθμός των νέων ενισχυόμενων σχεδίων,

3.2.3. η περιφερειακή κατανομή των ποσών που αναφέρονται στο σημείο 3.2.1. ανά στόχο 1, 2, μειονεκτικές περιοχές (ΜΠ), λοιπά.

3.2.4.1. η κατανομή σε υποτομείς των στοιχείων του σημείου 3.2.1. ανά υποτομέα δραστηριότητας των δικαιούχων ενίσχυσης (σύμφωνα με την τριψήφια ταξινόμηση NACE ⁽⁵²⁾ ή την ισοδύναμη εθνική ονοματολογία, να διευκρινισθεί).

3.2.4.2. Συμπληρώνεται μόνο εάν τα καθεστώτα καλύπτονται από το ρυθμιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για Ε&Α:

— κατανομή των συνολικών δαπανών στα διάφορα στάδια της Ε&Α (βασική έρευνα, βασική βιομηχανική έρευνα, εφαρμοσμένη έρευνα κ.λπ.),

— αριθμός των σχεδίων που υλοποιούνται στο πλαίσιο κοινοτικής ή διεθνούς συνεργασίας,

— κατανομή των δαπανών μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων.

3.2.5. Συμπληρώνεται μόνο για τα καθεστώτα που δεν αφορούν αποκλειστικά τις ΜΜΕ και δεν συνεπάγονται αυτόματη χορήγηση των ενισχύσεων. Αυτόματη χορήγηση υφίσταται όταν ο ενδιαφερόμενος αρκεί να πληροί όλες τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για να δικαιούται την ενίσχυση ή όταν αποδεικνύεται ότι η δημόσια αρχή δεν ασκεί τη διακριτική ευχέρεια που της παρέχει ο νόμος για την επιλογή των δικαιούχων.

Να παρασχεθούν οι ακόλουθες πληροφορίες για καθένα από τους δικαιούχους οι οποίοι, με φθίνουσα σειρά των ενισχύσεων που λαμβάνουν, αντιπροσωπεύουν το 30 % των συνολικών αναλήψεων υποχρεώσεων του έτους $n-1$ (με εξαίρεση τις πιστώσεις του προϋπολογισμού που έχουν δεσμευθεί για βασική έρευνα στα πανεπιστήμια και άλλα επιστημονικά υδρύματα που δεν καλύπτονται από το άρθρο 87 της συνθήκης ΕΚ, εφόσον η έρευνα αυτή δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο σύμβασης ή σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα):

— Όνομα

— Διεύθυνση

⁽⁵⁰⁾ Το έτος n είναι το έτος παραλαβής της έκθεσης.

⁽⁵¹⁾ Εάν τα στοιχεία για τις πραγματικές φορολογικές δαπάνες δεν είναι ακόμη διαθέσιμα, πρέπει να υποβάλλονται εκτιμήσεις και τα τελικά στοιχεία να αποστέλλονται με την επόμενη έκθεση.

⁽⁵²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 761/93 της Επιτροπής (ΕΕ L 83 της 3.4.1993, σ. 1) και διορθωτικό (ΕΕ L 159 της 11.7.1995, σ. 31).

- Τομέας δραστηριότητας του δικαιούχου (σύμφωνα με την κατάταξη της ερώτησης 3.2.4.1.)
- Ποσό ενίσχυσης για την οποία έχει αναληφθεί υποχρέωση (ή έχει εγκριθεί σε περίπτωση φορολογικού χαρακτήρα ενισχύσεων)
- Επιλέξιμο κόστος του σχεδίου
- Συνολικό κόστος του σχεδίου.

Ο κατάλογος πρέπει να περιέχει τουλάχιστον δέκα, αλλά όχι περισσότερους από 50 δικαιούχους. Ο κανόνας αυτός έχει το προβάδισμα έναντι του κανόνα για το 30 %. Εάν υπάρχουν λιγότεροι από δέκα δικαιούχοι κατά το έτος υποβολής της έκθεσης, πρέπει όλοι να περιλαμβάνονται στον κατάλογο. Εάν υπάρχουν πολλά ενισχυόμενα σχέδια ανά δικαιούχο, τα ζητούμενα στοιχεία πρέπει να αναλύονται ανά σχέδιο. Οι πληροφορίες αυτές δεν απαιτούνται, στην περίπτωση ενισχύσεων, για τις οποίες ισχύει ανώτατο όριο και ο αριθμός των δικαιούχων που το καλύπτει υπερβαίνει τους 50. Στην περίπτωση αυτή αρκεί να αναφερθεί το ύψος του ανωτάτου ορίου και ο αριθμός των δικαιούχων που το καλύπτουν.

4. Τροποποιήσεις (διοικητικές ή άλλες) που θεσπίστηκαν στη διάρκεια του έτους.

II. ΕΝΤΥΠΟ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΜΕΝΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΑΡΙΘΜΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 1

Για τα νέα καθεστώτα ενισχύσεων που καλύπτονται από τη διαδικασία συνοπτικής διαδικασίας έγκρισης ή τα καθεστώτα με ετήσιο προϋπολογισμό μέχρι πέντε εκατομμύρια ευρώ, πρέπει να παρέχονται μόνο τα στοιχεία που ζητούνται στα σημεία 1, 1α, 2.1., 2.2.1. και 2.2.2. (ιδιαίτερα απλουστευμένη έκθεση).

1. Ονομασία του καθεστώτος στη γλώσσα της χώρας αποστολής και αριθμός ενίσχυσης:

1α. Κύριος και δευτερευών στόχος.

2. Δαπάνες στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης

Θα πρέπει να υποβάλλονται χωριστά αριθμητικά στοιχεία για κάθε μέσο ενίσχυσης που περιλαμβάνεται στο καθεστώς (π.χ. επιχορήγηση, χαμηλότοκα δάνεια, εγγυήσεις). Πρέπει να αποστέλλονται αριθμητικά στοιχεία για τις δαπάνες ή τις αναλήψεις υποχρεώσεων, τις απώλειες εσόδων καθώς και τους άλλους χρηματοοικονομικούς παράγοντες που συνδέονται με τη χορήγηση της ενίσχυσης (π.χ. διάρκεια του δανείου, επιδοτήσεις επιτοκίου, μη αποπληρωθέντα τμήματα των δανείων μετά την αφαίρεση των επιστραφέντων ποσών, παρεμβάσεις σχετικά με τις εγγυήσεις μετά την αφαίρεση των ασφαλιστρών και των επιστραφέντων ποσών).

Τα εν λόγω στοιχεία για τις δαπάνες πρέπει να παρέχονται με την ακόλουθη διάταξη:

- 2.1. Για το έτος n, να αναφερθούν οι προβλέψεις δαπανών ή οι εκτιμώμενες απώλειες εσόδων λόγω φορολογικών δαπανών.
- 2.2. Για το έτος n-1, να αναφερθούν:
 - 2.2.1. το ποσό των αναληφθεισών υποχρεώσεων ή οι εκτιμώμενες απώλειες εσόδων λόγω φορολογικών δαπανών για νέα ενισχυόμενα σχέδια και οι πραγματικές πληρωμές για τα νέα αλλά και για τα υλοποιούμενα σχέδια ⁽⁵³⁾,
 - 2.2.2. ο αριθμός των νέων δικαιούχων και ο αριθμός των νέων ενισχυόμενων σχεδίων, καθώς και ο εκτιμώμενος αριθμός των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ή διατηρούνται,
 - 2.2.3. η περιφερειακή κατανομή των ποσών που αναφέρονται στο σημείο 2.2.1. ανά στόχο 1, 2, μειονεκτικές περιοχές (ΜΠ), λοιπά,
 - 2.2.4. η κατανομή σε υποτομείς των στοιχείων του σημείου 2.2.1 ανά υποτομέα δραστηριότητας των δικαιούχων ενίσχυσης (σύμφωνα με την τριψήφια ταξινόμηση NACE ή την ισοδύναμη εθνική ονοματολογία, να διευκρινισθεί).

3. Τροποποιήσεις (διοικητικές ή άλλες) που θεσπίστηκαν στη διάρκεια του έτους

⁽⁵³⁾ Εάν τα στοιχεία για τις πραγματικές φορολογικές δαπάνες δεν είναι ακόμη διαθέσιμα, πρέπει να υποβάλλονται εκτιμήσεις και τα τελικά στοιχεία να αποστέλλονται με την επόμενη έκθεση.»